

Zajko Živko

Průručka outdoorových aktivit pre MŠ

Kolektív učiteľov MŠ Komenského 13, Liptovský Mikuláš

Príručka outdoorových aktivít Zajko Živko vznikla za finančnej podpory nadácie Pontis, v rámci grantového programu Tesco „Vy rozhodujete, my pomáhame“.

Usmievajte sa, pretože život je krásna vec a existuje veľa dôvodov, prečo sa usmievať.

Milé kolegynky, kolegovia detský smiech a radosť pramení z úprimnej túžby po poznaní všetkých krás života. Život nám zanecháva veľké posolstvo našich predkov. Má pre nás nesmiernu hodnotu a preto je našou povinnosťou chrániť ho a milovať. Pre deti sa aj my učiteľia stávame vzorom, ktorý si ponosí na krídlach dospelosti. Tieto myšlienky stáli za vznikom našej príručky outdoorového vzdelávania Zajko Živko. Jej cieľom je rozvíjať u detí zodpovedný a pozitívny vzťah k životu na Zemi. Podporovať prirodzené formy učenia, ktoré poskytuje prírodné prostredie. Ide hlavne o zmyslové vnímanie a zážitkové učenie, pohyb, seberealizáciu dieťaťa, overovanie jeho poznatkov, bádanie, komunikačné, sociálne zručnosti, psychohygienu. Veríme, že navrhnuté a v praxi overené aktivity Vám prinesú spolu s deťmi veľa nových poznatkov, inšpirácií a dôvodov na úsmev.

Andrea Balážová

Ahojte kamaráti, volám sa Zajko Živko. Už od malička mám rád všetko živé na našej krásnej planéte Zem a preto mi dali meno Živko. Inak som obyčajný zajac, mám rád čerstvú travičku a moje zúbky si radi pochutnajú na kríčkoch. Chcel by som Vám porozprávať príbehy o živej Zemi. Že aká to je? No predsa taká, kde je veľa zvieratiek, rastlín, stromov, kríkov, lesov, mokradí či zatačajúcich sa riek. Kde má svoje miesto pani Príroda a ľudia sú s ňou veľký kamaráti. Naučím Vás, ako by mala vypadat' živá krajina, rieka či les. Lebo len vďaka živej planéte nám všetkým nikdy nebudú chýbať zdravé potraviny, čistý vzduch a voda. Slniečko nebude tak rýchlo rozpaľovať našu jedinečnú planétu. Nenastanú obrovské búrky a povodne, ktoré nám môžu zničiť náš domov a naša Zem bude bezpečné a šťastné miesto pre všetkých.

Andrea Balážová

Zajko Živko - Živá rieka

Prostredie: pri rieke Váh - cyklochodník odpočívadlo pri čističke odpadových vôd

Pomôcky: meditačná hudba, pásky modrej ľahkej látky/krepový papier, kriedy, štetce, nádoby na vodu, vyrezané okienko do kartónu s obrázkami vodných živočíchov a rastlín - kukátko

Motivácia:

Na meditačnú hudbu porozprávame príbeh, ktorý si deti kreslia na chrbát vo dvojici.

https://www.youtube.com/watch?v=2JyuL_pHPVI

Na našej živej planéte, určite mi jej názov Zem poviete. *Kreslím krúžok*

Vznikli vrchy, doliny, keď ste ešte na svete neboli. *Kreslím špicatý oblúk hore, spodný oblúk, zmažem tabuľu*

V horách, v našich Tatrách je miesto známe, kde náš príbeh začíname. *Kreslím symbol Tatier tri kopce a krúžim v bodke*

Jeden oblak, druhý mrak, už je z toho veľký drak - *kreslím oblaky*

Ohlasuje bleskami, veľkú búrku s hromami - *kreslím blesk, búcham prstami do chrbta*

Padá kvapka po kvapke, leje dážď už poriadne - *kreslím kvapky, prstami napodobňujem dážď*

Omyje strom, kvietok v tráve, už jej niet, zmizla práve - *kreslím strom, kvietok, zmažem tabuľu*

Ocitla sa v podzemí, kde si tíško po tme sní - *kreslím oblúčky zo strany na stranu*

A o chvíľku už je von, pramienkom vytryskla pod vrchom Kriváňom - *kreslím prstami prameň, krivý vrch*

Pod Kráľovou Hoľou pramene s jej sestrami, uzreli tiež slnečné lúče na zemi - *kreslím prstami prameň a slnečné lúče*

Malými potôčkami tečú, vrbový lístok si pritom nesú - *kreslím meandrujúci potôčik, lístok vrby*

Pri dedinke Kráľova Lehota, sa potôčky spájajú, najdlhšiu Slovenskú rieku Váh vytvárajú - *kreslím dva potôčky- dvoma prstami naraz, dotknú sa a jednou rukou všetkými prstami meandrujúcu/ zatáčajúcu rieku*

Jej meandre po krajine putovali, jazierka v nej zanechali - *kreslím rukou so všetkými prstami meander a kruh*

Žabky všade kvákali, aj veselo skákali - *kreslím horné spojené oblúky*

Vtáčiky si lietali, nad toľkými rybami - *kreslím rybu*

Naša riečka Túlavá, vliala sa do Dunaja - *kreslím celou dlaňou meander*

Na koniec sa stískali, sladké kvapky s vlnami - *stisneme sa*

Hlavná činnosť:

Pri rieke deťom vysvetlíme ako má vyzerat' živá rieka

1. pozorujeme meandre - to znamená, že by sa mala zatáčať. (Najlepšie to vidno aj na mape pri odpočívadle). Vďaka tomu vytvára rôzne podmienky pre život rastlín a zvierat. Voda v takejto rieke tečie na zákrutách rýchlo aj pomaly, usádzajú sa v nich nánosy živín, piesku, prostredníctvom meandrov a pobrežnej vegetácie sa voda v rieke čistí, ale hlavne neodteká z krajiny tak rýchlo ako zregulovaný/ vyrovnaný tok.

Hra meander - deti s učiteľkou nakreslia kriedou rovnú čiaru na jednej strane chodníka a čiaru s mnohými zatáčkami- meandrami na strane druhej. Rozdelíme deti na dve skupiny, deti s kusmi lásky napodobňujú vodu, zistia, že skupina detí bežiaci po rovnej čiare dobehne prvá do cieľa. Aj z krajiny voda v zregulovanej/vyrovnanej rieke rýchlo odtečie oproti živej rieke s meandrami.

2. pozorujeme pobrežnú vegetáciu - stromy, kríky a rastliny by mali byť bežnou súčasťou živej rieky. Vďaka tomu tam žije veľa rastlín a živočíchov, viazaných na vodné prostredie (vážky, vtáky, hmyz, obojživelníky). S deťmi pozorujeme pomocou kukátka vodné rastliny a živočíchy.

Hra dokresli polovicu listu vrbu - deti dokreslia kriedou svoje polovice vrbových listov, porovnajú listy podľa dĺžky, ochutnávajú kôru z vrbu- prírodný acylpyrín proti vysokej teplote.

Hra nájdí, kde patrí - deti určia a odnesú na miesto prírodniny, ktoré im rozdá učiteľka - voda, breh, strom (kameň, vrbový list, list z trstiny, konárik, slimačiu ulitu, piesok, ulitu atď.).

3. pozorujeme vodný život, vodné organizmy pod kameňmi - deti budú určovať svoje objavy prostredníctvom identifikačného kruhu vodných organizmov. (podenky, pošvatky, kriváky, pijavice, žubrienky, vážky, žaby, vodné pavúky, vodné chrobáky, korčuliarky atď.).

Záver:

Deti namaľujú štetcom a s vodou na chodník obrázky s vodnou tematikou. Popritom pozorujú ako sa voda odparuje.

Zajko Živko - Živá krajina

Prostredie: voľná krajina

Pomôcky: kus hnedej látky - šaty smutnej pani Krajiny, bábka zajaca, výkresy, pastelky,

Motivácia:

Bábka zajka Živka - učiteľka predstaví zajka Živka a rozpovie deťom príbeh o pani Krajine.

Príbeh o pani Krajine

- deti príbeh dramatizujú, rozdáme kusy látky deťom /šaty pani Krajiny/, pri rozprávaní o farbe šiat sa prejdú, keď sa budú spomínať zvieratá, určené deti ich budú pred ostatnými napodobňovať- vtáčik - preletí, medveď - prekráča medvedím krokom, žabky preskáču.

Milé deti v minulosti, keď žili vaši prastarí rodičia, ktorí boli skromnejší a nepotrebovali k životu toľko vecí ako my dnes, chodila po zemi pani Krajina. Bola veľmi šťastná a krásna, jej šaty žiarili každé ročné obdobie inými farbami. Na jar hrali všetkými odtieňmi zelenej, v lete prevládala na šatách červená farba, na jeseň sa zas miešali na nich rôzne žlté oranžové vzory a na zimu vynikala na šatách modrá farba s bielou. Jej vlasy sa trblietali ako krištáľovo čistá voda a okolo nej sa šírila omamná vôňa. Popri nej lietalo veľké množstvo vtákov a motýľov a pobiehalo veľa druhov zvierat (medveďov, líšok, jazvecov, ježkov...) Odkedy však začali ľudia pestovať svoje potraviny na obrovských poliach bez kríkov a stromov, pri oraní a siatí nahradili kone ťažkými traktormi, vodu uväznili v potrubíach hlboko v zemi a aby dosiahli rýchlo veľkú úrodu, začali využívať jedovaté látky na ničenie buriny a umelé hnojivá, naša pani zosmutnela. Farby na jej šatách postupne vybledli a celé zhnedli. Vlasy stmavli a utíchol aj veselý štebot vtáčikov. Čoraz viac chorľavela a už ju nebolo často vídať.

Deti čo myslíte o kom som rozprával tento príbeh? Aká pani by to mohla byť? Čo sa stalo? A prečo sa pani Krajine celé šaty zafarbili na hnedo? Kde sa podeli vtáčiky a zvieratká?

Hlavná činnosť:

Spolu so zajkom Živkom pomôžeme pani krajine, aby bola zase šťastná a žiarila všetkými farbami. Vyberieme sa na potulky krajinou a nájdeme, čo by potrebovala pani Krajina, aby bola opäť šťastná- budeme spolu hľadať prvky živej krajiny

1. zastavíme sa v remízkach, medziach - sú to navzájom súvislé plochy skupiny stromov, kríkov, ktoré sú v krajine dôležitým stabilizačným prvkom slúžia pre migráciu (presun) mnohých živočích a rastlín. Spestrujú krajinu, poskytujú úkryt a útočisko pre zvieratá, ako aj potravné možnosti.

Deti hľadajú rastliny a živočíchy na základe kukátka z kartónu.

Hra - nájdí svoju dvojicu - každé dieťa si vyberie jeden obrázok, zavesí si ho na krk a hľadá podľa vzťahu svoju dvojicu - pavúk - pavučina, lienka - vošky, žaba - mokraď, kvety - čmeliak, babôčka príľavová - príľava, zajac - krík, stehlík pestrý - bodliak, vrabec poľný - remízka, myšiak hôrny - myš, dážďovka - pôda atď. Potom sa dvojice predstavia, povedia podľa čoho sa našli.

Hra - vzťahy v krajine - deti si budú hádzať kľbko špagátu (jeden koniec špagátu poriadne držia a druhý hodia kamarátovi) a vymyslia príbeh o krajine podľa obrázkov, ktoré im ostali na krku. (napr. v mokradi žila žabka - dieťa s jazierkom povie túto vetu a hodí dieťaťu s obrázkom žabky). Potom pani učiteľka povie, že všetko v krajine má medzi sebou vzťah a je na sebe závislé. Keby vyrúbali stromy v krajine, ktoré zvieratka/stromy by tam už nežili (čo by sa z krajiny stratilo). Alebo vysušili mokraď a takto by deti pochopili aká krehká je príroda.

2. zastavíme sa na lúke - tvoria ju trávy a byliny bez poschodia drevín. Poskytuje životný priestor pre mnohé živočíchy ako aj rastliny. Naše opel'ovače - nielen včielky, ale aj motýle, včielky samotárky, čmeliaky, osi, majú vďaka kvitnúcim rastlinám dostatok potravy.

Deti budú pozorovať lúčne kvety, tráv, opel'ovače opäť podľa kukátka z kartónu, budú mať aj lupy. Pozorovanie dážďovky v pôde, rozprávame deťom o pôde aká je pre nás dôležitá. V krajine by sa nemali nachádzať polia na obrovských plochách, ale radšej menšie oddelené remízkami. Takisto by sa nemali pri pestovaní používať pesticídy - jedovaté látky, ktoré ničia burinu, umelé hnojivá.

Hra dážďovka - deti sa rozdelia do dvoch skupín a budú natáčať ružovú nitku na kartónovú maketu dážďovky.

Hra - vytvorme si lúku - deti si na výkres s podložkou z kartónu priložia kvietky a listy, zakryjú to tvrdším plastom a kamienkami pobúchajú - uvoľní sa prírodné farbivo v rastlinách a listoch.

3. zastavíme sa pri mokradi, rieke, ktorá sa nachádza v krajine - Deťom porozprávame o význame a dôležitosti mokradí, špongiou im znázorníme, ako sa mokrad' napije a potom uvoľňuje vodu do krajiny ako špongia. Okrem toho poskytuje domov - miesto, kde môžu žiť typické mokradné rastliny a živočíchy.

S deťmi pozorujeme podľa kukátka vodné rastliny a živočíchy.

Hra - hádanky o vodných živočíchoch a rastlinách

https://daphne.sk/wp-content/uploads/2013/12/BIG_PL1_PL2_Vodna-vila_SK.pdf

Záver:

Po výlete spoločne s deťmi /ozdobíme hnedé šaty pani Krajiny- jednoduchšia varianta - každé dieťa nakreslí čo videlo v Živej krajine/alebo maličké deti pripevnia na šaty makety stromu, kvietku, vtáčika, kríčka, kvapky vody - zložitejšia varianta - deti si urobia fotografie v krajine a vytvoria koláž. Všetky výtvary položia na hnedý kus látky - šaty pani Krajiny.

Hra - živé pexeso - každé dieťa, ktoré bude predstavovať pexeso dostane do rúk obrázok a sadne si na podložku na zem do šachovnice. Ešte predtým vyberieme deti, ktoré budú hrať pexeso. Prvý hráč povie meno dvoch detí, ktoré mu povedia čo majú na obrázku ak sú odpovede rovnaké, má dvojicu a háda ešte raz, ak netrafí dvojicu, nasleduje druhý hráč.

Jednoduchšia obmena - obrázky - motýľ, vrabec poľný, margarétky, šípová ruža, pavúk križiak, žabka atď. Zložitejšia obmena - vzťahové obrázky - babôčka prhl'avová/prhl'ava dvojdomá, potôčik/žabka, mucha/dobytok, ježko/kopa lístia, dážďovka/pôda, škovránok poľný/lúky, vošky/mravce, čmeliak/kvet atď.

Zajko Živko - Živý les

Prostredie: les

Pomôcky: lupy, ďalekohľady, šatka

Motivácia:

Deti sa usadia v lese pod stromami. Učiteľka im prečíta príbeh.

Les je veľká rodina

Milé deti, zajko Živko sa raz zatúlal do lesa a zažil tam jedno dobrodružstvo, o ktorom vám porozprávam. Bol horúci, letný deň a náš zajko Živko sa veľmi nudil, tak sa vybral na potulky. Hop sem - hop tam (deti napodobnia skákanie zajka), ani si neuvedomil a ocitol sa ďaleko od domova, v jednom starom lese. Unavený zaspal pod veľkým košatým bukom, ktorý poskytoval príjemný tieň. Už sa zvečerievalo, keď sa prebudil. Náš zajko sa začal báť a bol veľmi smädný. Našťastie neďaleko stromu vytekal zo zeme pramienok čistej vody. Nevedel ako sa dostane domov a kde strávi noc. Vtom preletela okolo neho húkajúca sova (deti zahúkajú). Zajko sa už začal triasť od strachu. Znenazdajky k nemu pribehla srnka a povedala, že v lese sa nemusí báť. Pomohla mu nájsť malý úkryt pod koreňmi stromov, kde prečkali spolu noc. Rozprávala mu o lese, že je ako jedna veľká rodina. Každé zvieratko, rastlinka či strom má v ňou svoju dôležitú úlohu. Napríklad vďaka niektorým druhom vtáčikov sojke, orešnici (deti počúvajú spev vtáčikov v lese) či nezbednej veвериčke a myške, ktoré si ukrývajú svoju potravu-semienka do skrýš v zemi a zvyknú na ňu zabudnúť. Tak vyrastú malé stromčeky- hovoríme im aj stromodeti (deti sa dotknú malého semenáčika v lese). „Takto vzniká prirodzený les (nie je vysadený ľuďmi)“, vysvetľovala srnka. Poskytuje domov všetkým obyvateľom lesa. V našom lese rastie veľa druhov stromov, ktoré nie sú rovnako staré, kríkov a bylín a preto je tam dostatok potravy a miesta pre všetkých. Z pramienkov tečie krištáľovo čistá voda, priamo z hlbín zeme. „Lesa sa nemusíš báť, les je predsa tvoj kamarát.“ povedala srnka. Zajko sa ráno prebudil a nevedel, či sa mu to len snívало. Zrazu zbadal srnku a vybral sa za ňou, tak sa bezpečne dostal von z lesa a spoznal svoj rodný kraj. Z lesa už nemal strach a rád ho často navštevuje.

Hlavná činnosť:

So zajkom Živkom budeme hľadať s deťmi prvky živého lesa.

1. s deťmi objavíme starý strom - budeme hľadať dutiny, v ktorých hniezdia ďateľ, sýkorka, sovy a pozorovať úkryty pod koreňmi.

Hra zmeraj hrúbku stromov - deti budú hľadať stromy podľa hrúbky - chňapka (kmeň stromčeka, ktorý deti obľapia do jednej dlane), objímka (kmeň stromčeka, ktorý deti obľapia

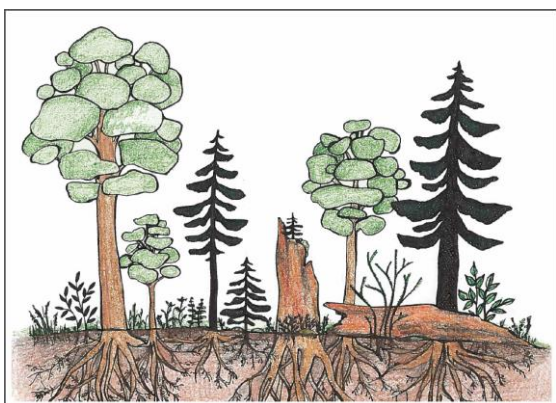
dvoma dlaňami) maco (kmeň stromu, ktorý deti oblapia svojimi rukami a nohami - zavesia sa) a kamarát (kmeň stromu, ktorý musia obkolesiť viaceré deti, ktoré sa chytia za ruky). Deti po skupinách zmerajú hrúbku stromov.

Hra - nájsť svoj strom - deti sa rozdelia do dvojíc, jedno dieťa bude mať zaviazané oči, druhé ho bezpečne odvedie ku neďalekému stromu, dieťa si strom ohmatá a vrátia sa naspäť. Odviažeme mu oči a jeho úlohou bude nájsť svoj strom. Potom pokračuje iná dvojica.

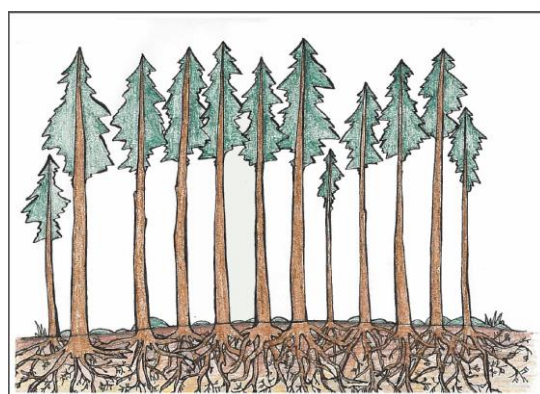
2. deti budú skúmať mŕtve drevo - pomocou lúp, budú pozorovať huby, hmyz pod kôrou, mladé stromčeky rastúce na mŕtvom dreve, pretože rozkladajúce sa drevo poskytuje pre množstvo organizmov živiny a potravu (hmyz- pre vtáčiky, jašterice, hady), pre chrobáčky úkryt a miesto na rozmnoženie, pre cicavce úkryty, pre lesnú pôdu, či malé stromčeky živiny/potravu.

3. deti budú pozorovať svetlo v lese - lesné kry a byliny- ochutnajú jedlé plody- kysličku, čučoriedky, maliny atď.

Hra fotka prirodzeného lesa - deti vyjadria pantomímou prirodzený les, niektoré sa stanú starými stromami, iné mŕtvym drevom, iné rastlinkami či kríkmi. Deti odfoťme.

Živý les

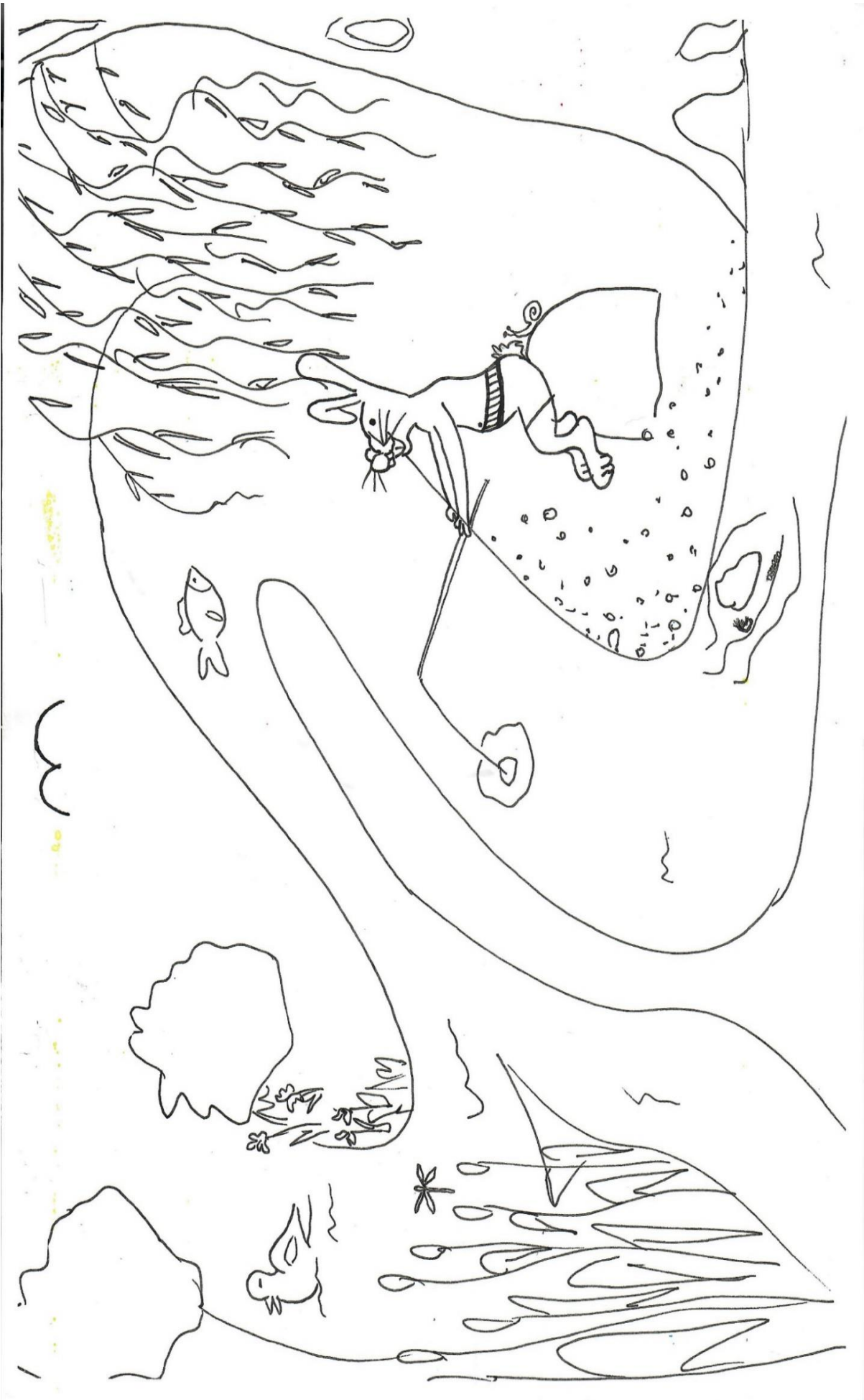
Mŕtvý les

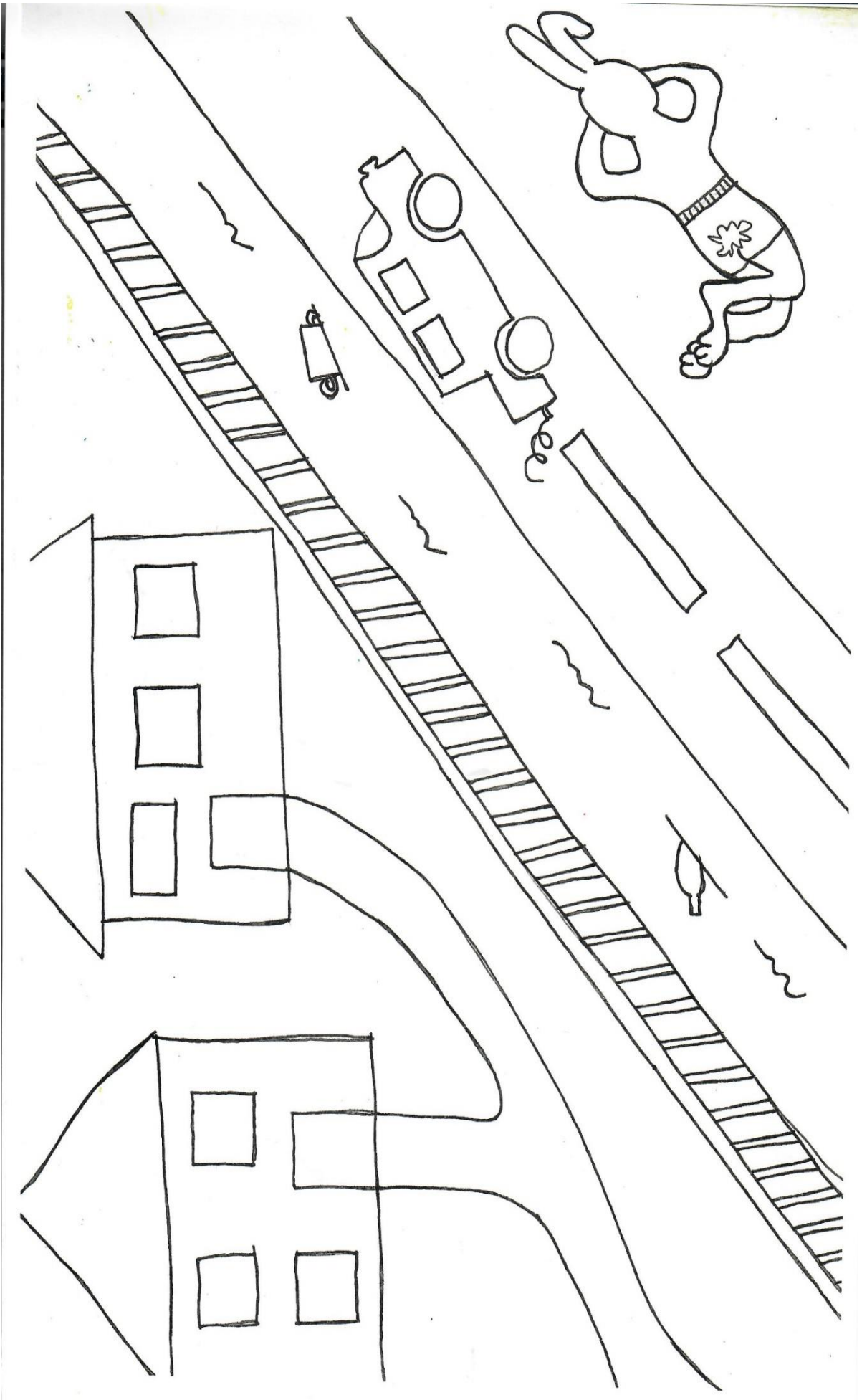
Záver:

S deťmi oddychujeme pri lesnej studničke. Rozprávame sa o význame lese a vody.

Milé deti, chcela by som sa vás opýtať odkiaľ je voda, ktorú pijeme z umývadla. Vodička, ktorú pijeme pramení a vzniká vďaka lesom a horám. Tu sa vytvárajú obláčiky, z ktorých veľa prší, vodička vsiakne do pôdy a podzemia, kde sa vyčistí. Niekde sa objaví prasklina v skale pod zemou a vytečie na povrch pramienok, ako tento, z ktorého pijeme vodičku. Voda tečie lesom ako potôčik. Vďaka potôčiku máme pitnú vodu v okolitých dedinách. V horskom potôčiku žije veľa drobných zvierat, na ktorých si pochutnávajú vtáčiky ako vodnár potočný. Potoky sa vlejú do riek, ktoré pretekajú mestami a nakoniec skončia v nekonečnom mori.

Autorka: Andrea Balážová

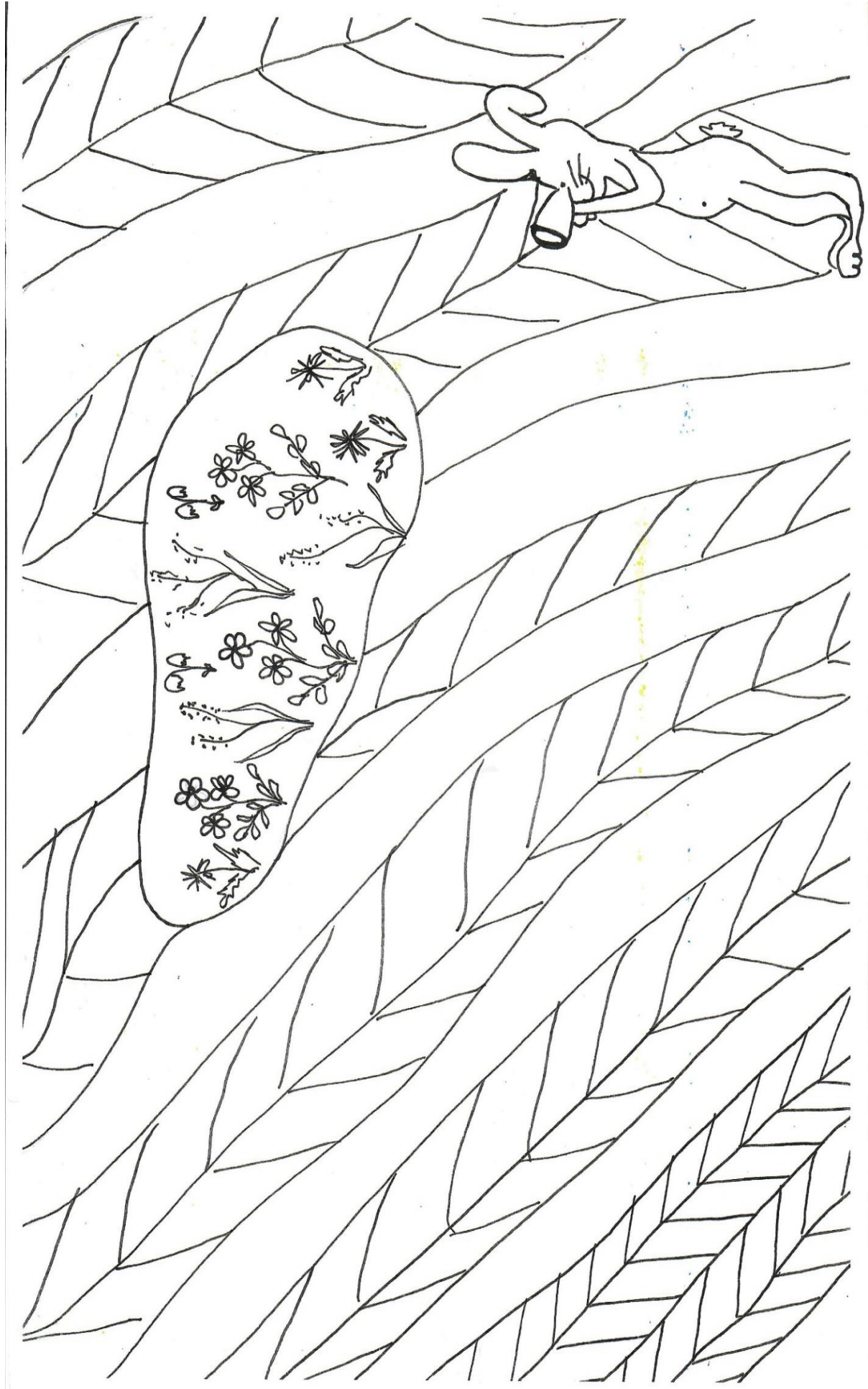

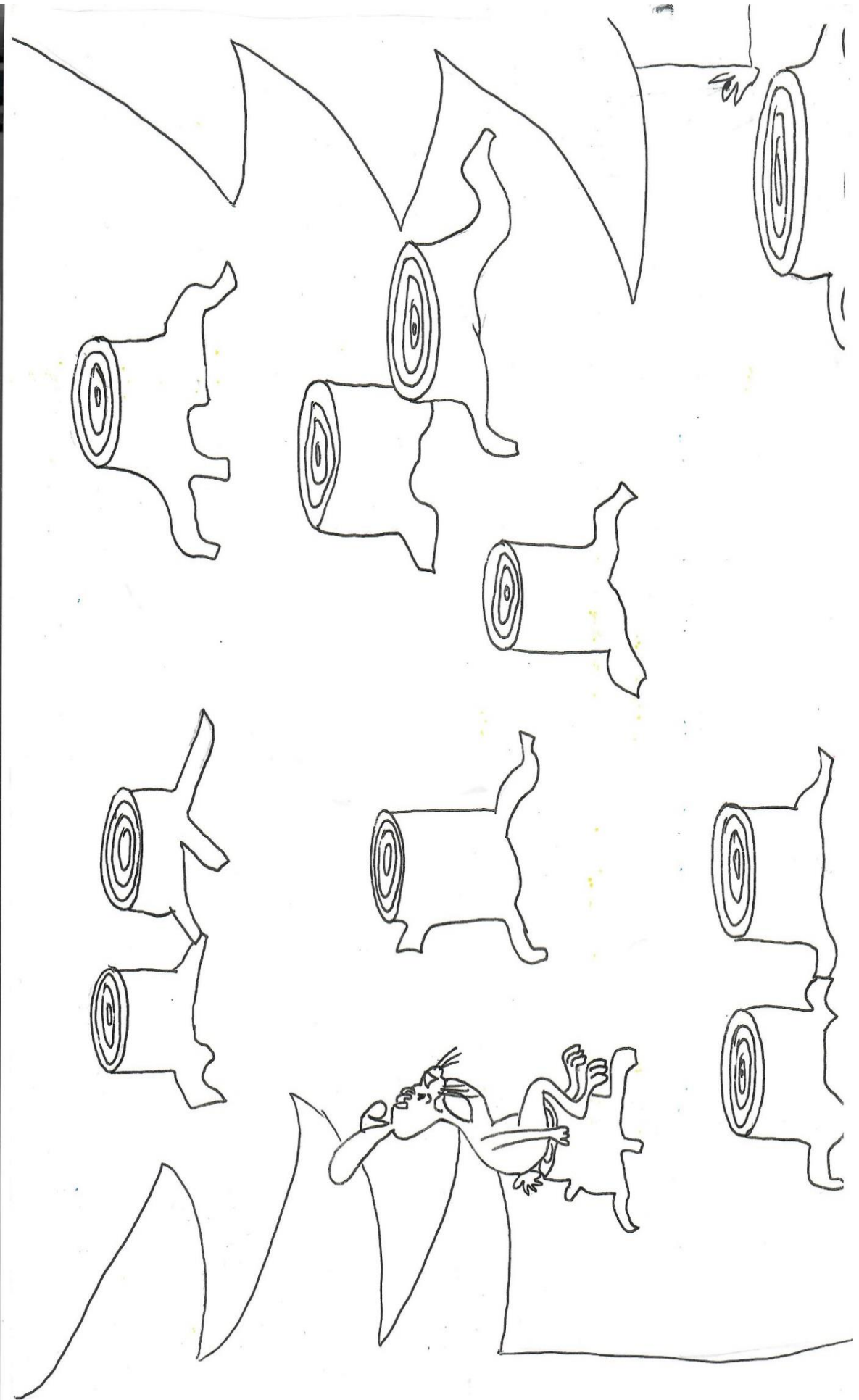

Obsah

1.Kvety vo váze	18
2.Slniečko sa zobudilo	19
3.Kamienky a konáriky.....	20
4.Planéty	21
5.Kreslím, kreslíš, kreslíme	22
6.Hľadaj v uliciach mesta podľa fotky	23
7.Labyrint.....	24
8.Snehové vločky.....	26
9.Torta pre zvieratká	27
10.Štafeta	29
11.Jarné kvety	30
12.Jar k nám letí	32
13.Naša kuchyňa.....	34
14.Tanečnica	36
15.Púpavy	38
16.Maľujeme kvety	41
17.Slovensko	43
18.Kreslím geometrické tvary	45
19.Farebná jeseň u starých rodičov	47
20.Na zajkov a snehuliaka	48
21.Slnečné hodiny	49
22.Ide ide vláčik, stonožka	51
23.Rytierska cesta	53
24.Veselá abeceda	54
25.Ako odraz v zrkadle	55
26.Zbojnícka mapa	56
27.Záhady tela.....	58
28.Psíček a mačička	60

29.Usmej sa	61
30.Piškovéky.....	62
31.Fialka voňavá.....	63
32.Semienko	64
33.Vysoké Tatry.....	66
34.Vtáci deň.....	69
35.Bylinková záhradka	71
36.Babôčka prh'avová	73
37.Majster Slabika	76
38.Babie leto.....	77
39.Malý meteorológ.....	79
41.Hore brehom dolu brehom	82
42.Meter	83
Fotodokumentácia.....	84

1.Kvety vo váze

Obdobie: Jar

Veková kategória: 3-4 ročné deti

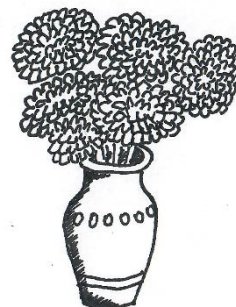
Vzdelávacia oblasť: ČaP

Výkonový štandard: Pozoruje rôznorodosť rastlinnej ríše.

Organizácia výučby: Hromadná, individuálna

Prostredie realizácie: Lúka, park

Pomôcky a prostriedky: Maketa vázy, kartón, maketa pani Jar, jarné kvety

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

S deťmi vedíme rozhovor o aktuálnom ročnom období - jar. Otázky typu: Ako vyzerá príroda na jar? Čo všetko sa zmení v záhrade? Čo všetko môže kvitnúť na jar? Aké poznáme názvy kvetov a ich farby? Aké pocity u nás vyvoláva jarné počasie? Potešíme pani Jar a vytvoríme jej krásne šaty a do vázy jej prichystáme kvety, aby sa potešila a ešte jej najskôr zaspievame pesničku o jarných kvetoch (Ja som vám veľký pán, a my sme púpavy).

Hlavná časť:

Deti dostanú nakreslené vázy na kartóne, kde sú vypichnuté dierky. Do dierok deti budú vkladat' natrhané kvietky rôzneho druhu. Kvietky si deti pomenujú a určia rozdiely farbu, tvar,...

Záver:

Zo zhotovených váz urobíme výstavku v MŠ pre rodičov, deti pochválime a spoločne si vyhodnotíme aktivitu.

2.Slniečko sa zobudilo

Obdobie: Jar

Veková kategória: 3-4 ročné deti

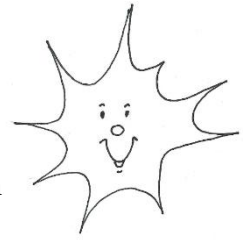
Vzdelávacia oblasť: UaK-Hv

Výkonový štandard: Realizuje rytmický sprievod k piesňam a riekankám

Organizácia výučby: Hromadná, individuálna

Prostredie realizácie: Školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Kamienky, kniha PHaRDPv

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Deti, čo keby sme zahrali a zaspievali slniečku a všetkým jarným kvetom nejaké pesničky a poďakovali im za to, že nás takto na jar tešia? Nemáme so sebou ale rytmické hudobné nástroje, čím by sme si ich mohli takto vonku nahradiť? Pohl'adajme a vyskúšajme ako by sme mohli hrať s listami, šiškami, kamienkami, konárikmi. S deťmi si nazbierame jednotlivé prírodniny a následne im povieme, aby si zatvorili oči. Postupne vydávame zvuk pomocou prírodnín a úlohou detí je povedať, čoho zvuk počuli.

Hlavná časť:

Deti držia v rukách najskôr napr. listy, šišky, nakoniec kamienky, ktoré búchajú o seba a vytvárajú tak zvuky. Rytmicky deklarujú piesne a riekanky s jarnou tematikou: Slniečko sa zobudilo, Klnka, klnka daj nám slnka. Rytmus obmieňame, skúšame rytmizovať po skupinách.

Záver:

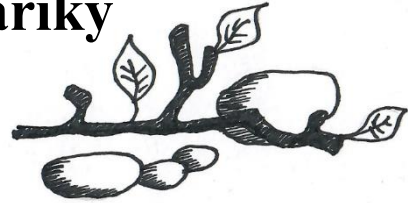
Deti pochválime za ich hru na kamienkoch, ktoré si zozbierame a odložíme ešte na inú činnosť. Spoločne si vyhodnotíme aktivitu. Listy a šišky a konáriky odložíme do kompostéra.

3.Kamienky a konáriky

Obdobie: Jar

Veková kategória: 3-4 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: MaPI

Výkonový štandard: Pokračuje vo vytvorenej postupnosti predmetov alebo obrázkov, kde sa pravidelne menia dva rôzne objekty. Usporiada podľa veľkosti určeného rozmeru 3 až 4 predmety.

Organizácia výučby: Hromadná, skupinová, individuálna

Prostredie realizácie: Školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Kamene, ktoré sme si nazbierali už v predchádzajúcej aktivite, konáriky, listy

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Deťom prinesieme nazbierané kamene a opýtame sa ich, čo sme už s nimi robili a kde sme ich nazbierali? (Použili sme ich ako detské hudobné nástroje - na rytmus.) A dnes sa s nimi opäť zahráme.

Hlavná časť:

Deti najskôr ukladajú kamienky podľa veľkosti - 3 skalky (malý, väčší najväčší). Usporiadanie si skontrolujeme a zhodnotíme, prípadne opravíme chyby.

Konáriky - krátky, dlhý, najdlhší.

Obmena: Úlohou detí bude teraz vytvoriť postupnosť predmetov a to tak, aby sa striedali 2 predmety napr. kamienok, konárik ,kamienok, konárik... Môžeme použiť aj listy.

Záver: Deti pochválime, spoločne si zhodnotíme prácu aj aktivitu. Na záver si s konárikmi a s kamienkami zahráme rytmus známej pesničky.

4. Planéty

Obdobie: Leto

Veková kategória: 3-4 ročné deti

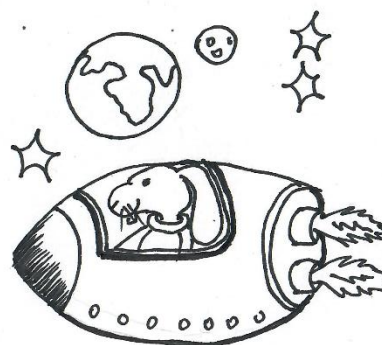
Vzdelávacia oblasť: ČaP

Výkonový štandard: Opíše Zem ako súčasť vesmíru.

Organizácia výučby: Hromadná, skupinová

Prostredie realizácie: Dvor MŠ

Pomôcky a prostriedky: Obrázky planét, špagát, laná, švil

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Naša zem tá sa točí, i keď nemá nožičky,
zvesela si neposkočí, zhodila by hviezdičky.

Vo vesmíre ticho pláva, s Merkúrom sa porozpráva,
Venuša ju pozdraví, o zemi už každý hovorí.

Hlavná časť:

S deťmi si predstavíme slnečnú sústavu pomocou modelu a potom si vyskúšame vytvoriť slnečnú sústavu vo vesmíre na školskom dvore. Deti umiestnia na plochu Slnko a okolo neho sa pokúsia vytvoriť pomocou špagátu, lana, švihadla jednotlivé obežné dráhy. Následne na nich umiestnia planéty. Potom si deti vezmú obrázok planéty do rúk a pokúsia sa pohybovať po obežných dráhach a otáčať sa okolo výškovej osi, a teda napodobňovať svojim telom pohyb planét okolo Slnka a osi.

Záver:

Na záver deti pochválime. Opýtame sa ich, či a ako sa im aktivita páčila. Spoločne si zaspievame a zatancujeme na pieseň Miro Jaroš- Planéty. Vedeťme s nimi rozhovor o tom, či by chceli byť kozmonautmi a čo všetko by vo vesmíre videli.

5. Kreslím, kreslíš, kreslíme

Obdobie: Leto

Veková kategória: 3-4 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: JaK

Výkonový štandard: Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyby dlane i zápästia.

Organizácia výučby: Hromadná, individuálna

Prostredie realizácie: Asfaltový chodník, školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Kriedy, skalky, konáriky

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Deti si nájdu na záhrade predmet, ktorý sa im páči - kamienok, konárik, list, kvietok... Potom sa porozprávame, čo by chceli mať zo svojho nájdeného kusu prírody alebo čo im daný predmet pripomína (skalka slniečko, listy krídla motýľa a pod.). Potom si tie chýbajúce časti pomocou kriedy na chodník dokreslíme. Najskôr si ale poriadne precvičíme ruky a prsty. Do vzduchu kreslíme veľkými oblúkmi dúhu, menšími oblúkmi slniečko a prstami napodobňujeme padajúci dážď.

Hlavná časť:

Deti si položia svoj prírodný produkt na zem a kriedou dokresľujú chýbajúce časti predmetu, ktorý si predstavovali. Napr. zo skalky bude slniečko, tak dokreslia lúče. Z konárika bude motýľ – telo je konárik a deti dokreslia krídla. Odtrhnutý kvietok treba dať do vázy, ktorú dokreslia,... Dbáme na správne držanie kriedy, pohyb zápästia pri kreslení.

Záver:

Na záver si výtvary detí spoločne vyhodnotíme. Deti pochválime za ich vynaliezavosť a tvorivosť. Výstavku prác si môžu prísť pozrieť poobede s rodičmi.

6.Hľadaj v uliciach mesta podľa fotky

Obdobie: Jeseň

Veková kategória: 3-4 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: ČaS

Výkonový štandard: Pomenuje budovy verejných inštitúcií a služieb v meste bydliska (pošta, polícia, obchod).

Organizácia výučby: Hromadná

Prostredie realizácie: Ulice mesta daného mesta/obce

Pomôcky a prostriedky: Polovice fotografií historických budov mesta/obce, fotoaparát

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

S deťmi vedieme diskusiu a pýtame sa ich otázky: Deti viete ako sa volá mesto, v ktorom bývame/je naša škôlka? Pamätáte si aké budovy môžete vidieť, keď chodíme na vychádzku? Mám tu fotky niektorých z nich, ale cestou sa mi roztrhali a chýba mi odtrhnutá polovica fotiek. Čo keby sme podľa zvyškov fotiek, ktoré máme našli budovy v meste a znova si ich odfotili? Predtým si ešte vyskúšajme pantomímou napodobniť mesto, resp. jeho budovy. Deti znázorňujú vlastným telom rôzne stavby (bytovky, domy,...).

Hlavná časť:

Vychádzka do mesta/obce. Hľadanie budov podľa časti fotiek. Deti identifikujú budovy, navrhujú trasu k jednotlivým objektom. Fotoграфovanie budov s polovicou fotky a objektom v skutočnosti. Porovnávanie fotografií s reálnou stavbou, určovanie správnosti nášho spoločného hľadania.

Záver:

Pochválime deti za nájdené budovy na fotkách, za aktívnu činnosť. Spoločne si vyhodnotíme úspešnosť a priebeh aktivity. Ešte raz si zopakujeme názvy nájdených budov.

7.Labyrint

Obdobie: Jeseň

Veková kategória: 3-4 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: MaPI

Výkonový štandard: Identifikácia cesty v obrazci (v bludisku a labyrinte).

Organizácia výučby: Hromadná, individuálna

Prostredie realizácie: Park, školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Hrabličky, ochranné rukavice, názor labyrintu, pracovný list

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

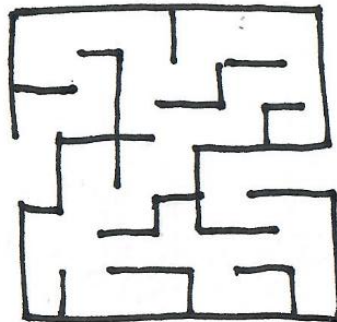
Opýtame sa detí, či už počuli niekedy slovo labyrint, či vedia čo to znamená. Ukážeme im obrázky a vysvetlíme si, čo je to bludisko, a že aj my si dnes takéto bludisko môžeme vytvoriť a vyskúšať si aké to je sa v ňom stratiť. Deťom môžeme prerozprávať povest' o labyrinte kráľa Minosa.

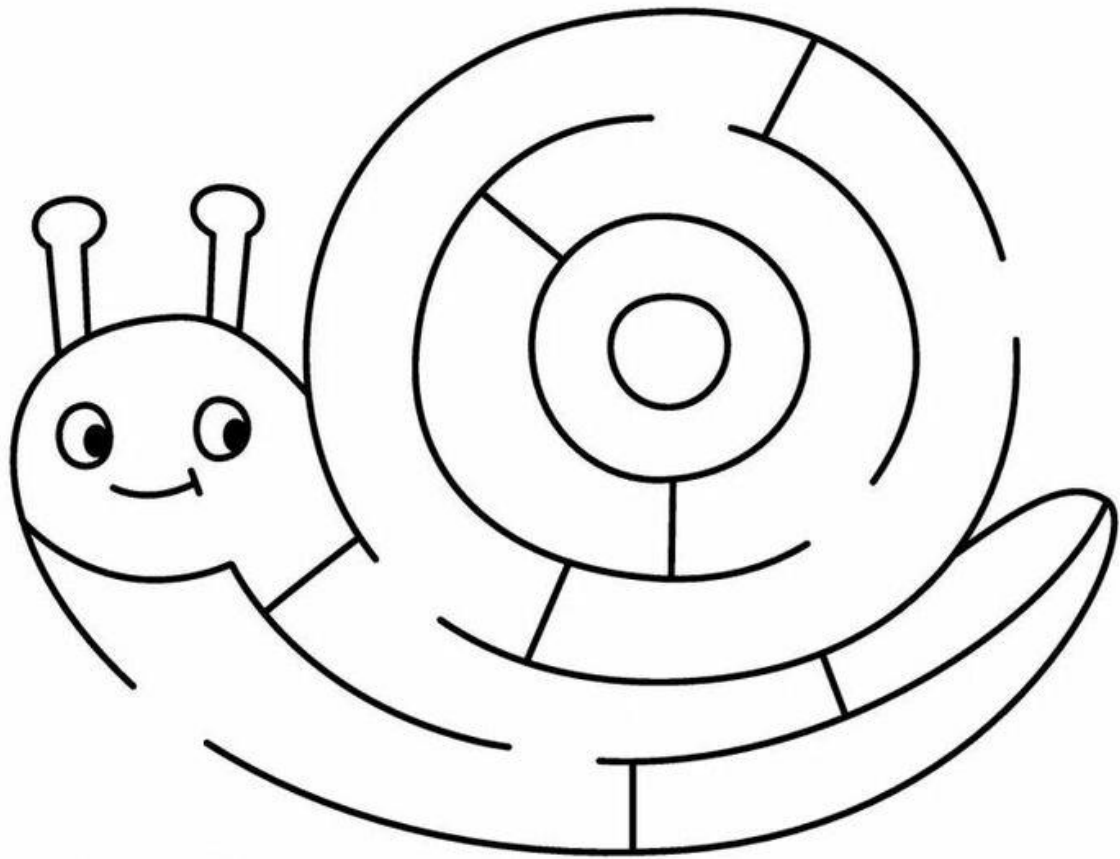
Hlavná časť:

Vytvorenie labyrintu z listov pomocou hrabličiek a ochranných rukavíc. Deti postupujú podľa nákresu a pokynov učiteľky. Následne sa spoločne hrajú pohybové hry na pravú/ľavú orientáciu (napr. zatvorené oči- slovné alebo dotykové signály). Po príchode do materskej školy rozdáme deťom pracovný list s labyrintom a úlohou detí bude nájsť správnu cestu von.

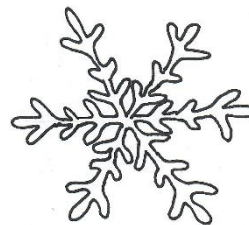
Záver:

Spoločne si s deťmi vyhodnotíme aktivitu, pochválime ich za spoluprácu a aktívnu činnosť. Spýtame sa ich na pocity, ktoré mali pri prechádzaní bludiskom. Listy na záver s deťmi pohrabeme a uložíme do kompostéra.

8.Snehové vločky

Obdobie: Zima

Veková kategória: 3-4 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: UaK-Vv

Výkonový štandard: Zámerne vytvára novotvar spájaním nefiguratívnych tvarov na ploche, vytvorený novotvar nazve.

Organizácia výučby: Skupinová, hromadná

Prostredie realizácie: Školský dvor, park

Pomôcky a prostriedky: Šišky, konáriky, napadaná čечina, predlohy tvarov/vzorov vločiek, mobil, mikroskop

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Na začiatok si s deťmi zaspievame pesničku Bim bam, spadla vločka snehová,... Vedeťme s deťmi rozhovor o tom ako taká vločka vyzerá, o tom, že každá je iná, má iný tvar. A my si dnes vločky vyhotovíme z nájdených prírodnín. Najskôr si ale zopár vločiek priblížime a podrobne preskúmame pomocou mikroskopu a mobilu, na ktorý zaznamenáme detaily niekoľkých snehových vločiek. Vyskúšame si aj, za aký čas sa nám vločka na dlani roztopí, a čo pri tom môžeme cítiť.

Hlavná časť:

Deti sa rozdelia na skupiny, zbierajú si šišky, konáriky, atď. a podľa názorov rôznych vločiek sa snažia s pomocou učiteľky ukladať nazbierané predmety tak, aby im vznikali v snehu obrázky vločky.

Záver:

Zhodnotenie práce detí po jednotlivých skupinách. Deti za výtvary a snahu pochválime. Deti si môžu vytvárať do snehu ďalšie vzory podľa fantázie.

9. Torta pre zvieratká

Obdobie: Zima

Veková kategória: 3-4 ročné deti

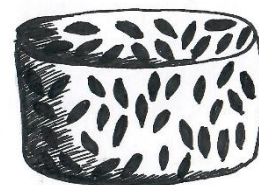
Vzdelávacia oblasť: ČaSP

Výkonový štandard: Využíva a spracúva materiály podľa pokynov učiteľky.

Organizácia výučby: Hromadná

Prostredie realizácie: Školský dvor, park

Pomôcky a prostriedky: Lopatky, hrabličky, vedierka, formičky, krmivo pre vtáčiky (semienka slnečnice, zrno,...), kukurica, pracovný lis

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Čo rozprávalo krmidlo o sebe:

Konečne začalo snežiť. Trblietavé vločky snehu prikryli moju striešku, celú škôlku, trávičku, stromy, kríky, aj cestičku do škôlky. Keďže sú všade kopce snehu, viem, že budem mať pekný deň. Ale vy ešte neviete kto som. Visím pod korunou veľkého košatého stromu na dvore jednej škôlky. Som z dreva a pomáham v zime tým, ktorí ma najviac potrebujú. Som tu pre všetkých mojich kamarátov. Ponáhľajú sa ku mne vždy vtedy, keď sa náš dvor oblečie do bieleho páperia. Privítam ich a vždy mám pre nich pripravené nejaké maškrtky. Chcete sa zoznámiť s mojimi kamarátmi aj vy? Porozprávam vám o nich.

Deti si spoločne zahrajú hudobno - pohybovú hru My sme malé vtáčiky - V našej škôlke 2. Čím všetkým sa živí vtáčiky v zime? V našom školskom dvore majú niekoľko kríkov a stromov s bobuľami (baza, hloh, šípky, jarabina, ríbezľa, malina...), všetkým vtáčikom však nestačia a tak im musíme niekedy pomôcť, aby nehladovali. Ako pomôcť vtáčikom, aby v zime prežili? Prikrmovaním. Ale nemôžeme im dať hocičo a hocičedy čo si zmyslíme. Mali by sme použiť rôzne semienka, napríklad zo slnečníc, ktoré sme si vypestovali v našej školskej záhrade. Vtáčiky krmíme keď je vonku už naozaj zima a mráz, dotedy si vtáčiky nájdu svoju prirodzenú potravu. Drozdík červíky spod lístia, bobule na strome. Dnes je ten správny čas, spravíme vtáčikom špeciálnu oslavu aj s tortou.

Hlavná časť:

Deti pomocou lopatiek, vedierok a formičiek stavajú zo snehu tortu podľa vlastnej predstavy a fantázie. Nakoniec dozdobia tortu krmivom pre vtáčiky. S pomocou učiteľky sa učia rozlišovať tvar a farbu viacerých semienok a ich pôvod, či iné využitie. Po príchode do materskej školy si deti vypracujú pracovný list, na ktorom budú rozlišovať rôzne druhy potravín, ktoré patria alebo

nepatria do vtáčích krmidiel. Vtáčikom na krmidlo a kačkám pri vode nikdy nedávame suchý chleba alebo sladkosti.

Záver:

Deti pochválime a spoločne si zhodnotíme výsledok spoločnej práce. Nakoniec deti dosypú zvyšné krmivo do krmidla na dvore. Pohybová hra Na vtáčiky: V úvode hry určíme jedno dieťa, ktoré je vtáčikom (skáče). Ostatné deti sa ho snažia poskokmi znožmo chytiť, a tým ho aj vymeniť. Je potrebné dbať na správne poskoky znožmo.

POMÔŽTE VTÁKOM NÁJSŤ POCHÚŤKY

Vtáky môžu konzumovať iba niektoré potraviny. Zakrúžkujte tie, ktoré môžete vložiť v zime do krmidla. Ktoré vtákom dávať nesmiete? Prečo?

(MK)

10.Štafeta

Obdobie: Zima

Veková kategória: 3-4 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: ZaP

Výkonový štandard: Manipuluje s náčiním (podávanie). Ovláda správnu techniku behu.

Organizácia výučby: Skupinová, družstvá

Prostredie realizácie: Školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Veľké lopatky, kruhy, nádoby, obrázok olympijských kruhov

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

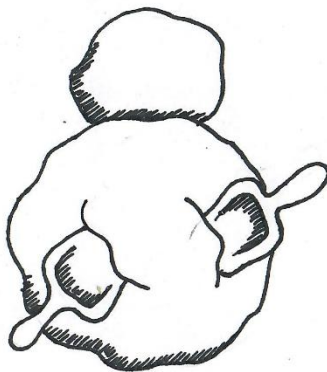
Deťom ukážeme obrázok olympijských kruhov a spýtame sa ich, či už niekedy tento symbol videli, či vedia čo to znamená. Vysvetlíme im čo je olympiáda, čo jednotlivé kruhy predstavujú, že hry prebiehajú v lete aj v zime a aké rôzne športy sú ich súčasťou. Následne im povieme, že aj my si dnes trochu zasúťažíme ako na olympiáde a zmeníme sa na športovcov.

Hlavná časť:

Deti sa rozdelia na dve družstvá. Pred prvým členom družstva bude v nádobe alebo kruhu určité množstvo snehu a lopata. Oproti družstvám bude prázdna nádoba alebo kruh. Úlohou detí bude preniesť sneh z plnej nádoby do prázdnej tak, že každý člen družstva bude prenášať sneh na lopate, ktorú si budú štafetovo odovzdávať. Vyhrá to družstvo, ktoré ako prvé premiestni všetok sneh do nádoby oproti.

Záver:

Vítazovi trikrát hurá. Nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa! Aj také je motto olympijských hier. Spoločne si s deťmi zakričíme víťazné hurá, pochválime ich a môžeme si ešte spoločne do snehu nakresliť olympijské kruhy.

Autorky: Bc. Henrieta Hollá, Janka Kružliaková

11.Jarné kvety

Obdobie: Jar

Veková kategória: 4-5 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: ČaP

Výkonový štandard: Rozpráva o prírodných reáliách v areáli MŠ.

Organizácia výučby: Hromadná, skupinová

Prostredie realizácie: Školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Jarné kvety, obrázky, kukátko z kartónu

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

S deťmi sa porozprávame o jari. Báseň: Zobralo slniečko s kvietkami košíčky, z oblohy sype ich na lúky, pod kríčky. „Čo sú to za čary?“ každý sa pýta. Takto vždy slniečko pani jar víta. dramatizujeme, príbeh Maľované čítanie: *Voňavá hádanka*- prečítame za pomoci obrázkov.

Hlavná časť:

Jar sa k nám vrátila. Spolu s deťmi pozorujeme prvé jarné kvietky, ktoré rastú na našej školskej záhrade s kukátkom (podbeľ, púpava, sedmokráska, fialka, veronika, modrica, tulipán, narcis, pl'úcnik, žihľava). Opisujeme jarné kvety. Skúšame, ktoré kvety voňajú a učíme sa, ktoré sú liečivé.

Záver:

Hra *Na včielky a kvety* Za slniečka skoro zrána, vstala včielka vyspinkaná. Vstala a už letí hej, po lúčine zelenej. Sadla si na... (učiteľka povie názov kvetu: púpavu, podbeľ, fialku, tulipán, narcis, p'hl'avu, margarétku). Deti hľadajú kvietky na našej školskej záhrade.

Voňavá hádanka

Jedného dňa sa kvietky hádali, ktorý z nich privíta .

„Ja budem prvá“, povedala

. „Ty si prvá vždy“, ozvali sa

a

. „Tento rok budem prvý ja“,

povedal

. „Nie ty, ale ja“, povedal

. Ráno prišli malé deti. Našli v

skalke drobný kvietok s bielou hlavičkou.

Je tu jar, zakričali šťastne.

12.Jar k nám letí

Obdobie: Jar

Veková kategória: 4-5 ročné deti

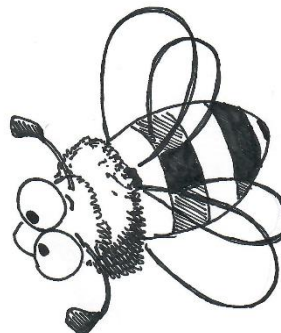
Vzdelávacia oblasť: JaK

Výkonový štandard: Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia ruky.

Organizácia výučby: Hromadná, individuálna

Prostredie realizácie: Školský dvor, časť pieskovisko

Pomôcky a prostriedky: Konáriky, pieskovisko

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Jarné kvietky

Jar už prišla k nám, radujú sa deti,
slniečko už teplé je, kvitnú pestré kvety.

Rozprávanie o jari, ako sa mení príroda, ako sa premenila naša záhrada, čo začalo rásť, aké jarné zvuky pribudli, čo cítia, čoho nového sa môžu dotknúť po zime. Deti sa zahrajú na pátračov a hľadajú jarné predmety na záhrade podľa karty Jarní pátrači.

Hlavná časť:

Cvičenie na rozvoj jemnej motoriky

Maliari - hra na maliarov

Deti vo vzduchu namaľujú jar (slnko, oblaky, kvapky dažďa, dúhu, strom, lístky, trávku, kvietok, vtáčika, motýľa atď). Dieťa hrá pantomímu podľa obrázkov, ktoré si precvičili, ostatní hádajú čo predstavuje.

Deti sa rozdelia do dvojíc, s pomocou učiteľky si nájdu rovnú paličku a na striedačku kreslia v piesku jarné motívy, ktoré si vyskúšali ako maliari podľa predlohy. Jedno z dvojice kreslí, druhé vyrovnáva piesok.

Záver:

Hudobno - pohybová hra Zlatá brána.

Deti, ktoré tvoria bránu sú pani jar a pani zima (deti, ktoré sú uzatvorené v bráne musia povedať symbol jari, alebo zimy a postaviť sa za danú pani). Na konci sa preťahujú, kto zvíťazí jar či zima.

JARNÍ PÁTRAČI

(VLASTNOSTI, ŽIVÉ, NEŽIVÉ, FARBY)

HMYZ

HNEDÝ LIST

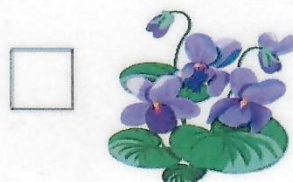
MOTÝL

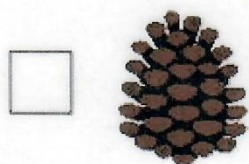
KRTINEC

MRAK

FIALKA

ŠIŠKA

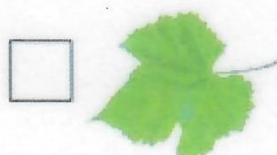
LIENKA

VTÁK

TRÁVA

LIST

PŮČIKY

PIERKO

KAMENĚ

PÁLICE

13.Naša kuchyňa

Obdobie: Jar

Veková kategória: 4-5 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: ČaSP

Výkonový štandard: Používa predmety dennej potreby (hrnce, varešky, lyžice, poháre), elementárne pracovné nástroje v dielni, či v záhrade.

Organizácia výučby: Skupinová, individuálna

Prostredie realizácie: Školský dvor, časť vonkajšia kuchyňa pre deti

Pomôcky a prostriedky: Nástroje na varenie

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Naša kuchynka - z čoho je zhotovená (z dreva...), čo v nej máme, aké nástroje (hrnce...), načo nám slúži (varenie) - rozprávanie s deťmi.

Hlavná časť:

Príprava jedál z našej prírody podľa receptu. Deti rozdelíme do trojíc, každému rozdáme kuchynské náčinie na prípravu jedla, nápoja (hrniec, varešku, tanier, príbor, pohár) podľa vybraného receptu. Deti pripravujú jedlo podľa receptu.

Čarovná zelenina

5 listov z trávy, 2 listy zo stromu, 1 lístok z kríku, 3 malé kamienky, hrst suchého ihličia, zamiešame s vareškou 10 krát, na záver ozdobíme padáčkami z odkvitnutej púpavy

Žltý džús

3 poháre vody, lupienky zo 4 kvetov púpavy, 3 listy z rastliny, 5 malých kamienkov

Zapekané šišky

7 šišiek, 3 hrste suchej trávy, 2 malé kamienky, zamiešame 5 krát, dáme zapieť do rúry, ozdobíme ihličím

Pŕhlavová polievka

4 poháre vody, hrst suchého ihličia, zamiešame, pridáme 6 lístkov pŕhlavy, 4 lístky trávy, 2 lístky z kríku, necháme povariť, zamiešame 3 krát

Nápoj z mäty

3 poháre vody, 6 lístkov mäty, 4 malé kamienky, 2 lístky z kríku, zamiešame 5 krát a podávame

Kôprová omáčka

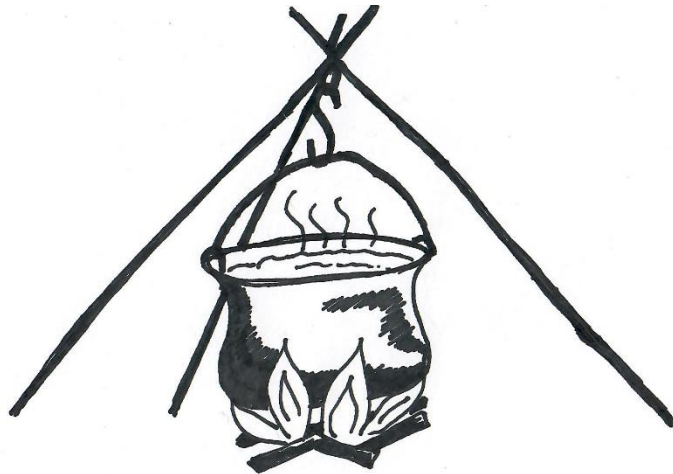
1 pohár vody, hrst' ihličia, zamiešame 2 krát , aby neprihorelo, pridáme kôpor, povaríme, dáme 4 lístky z kríku, 2 kamienky, poprášime zeminou spod stromu, pridáme ešte hrst' ihličia na zahustenie

Malinový zákusok

2 poháre jemnej zeminy, 4 kamienky, 2 hrnčeky ihličia, pekne spolu vymiešame, pridáme na drobno pokrájané malinové lístky a dáme maliny

Záver:

Hostina v našej kuchynke. Deti ukážu pripravené jedlá a opíšu ich prípravu. Voľná príprava jedál, podľa vlastnej fantázie, hra s kuchynkou. Upratanie kuchynky a prírodnín na svoje miesta- kameň, paličky, šišky

14. Tanečnica

Obdobie: Leto

Veková kategória: 4-5 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: MaPI

Výkonový štandard: Zo skupiny objektov vyberie všetky objekty s danou vlastnosťou (farbou).

Organizácia výučby: Hromadná, individuálna

Prostredie realizácie: Školský dvor, časť lúčne záhony

Pomôcky a prostriedky: Kolíky do zeme, farebné špagáty

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

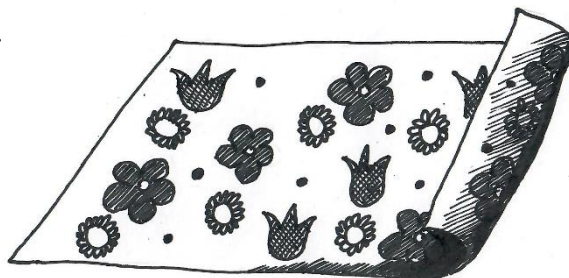
Pohybová hra Stratila sa rybička bola na nej farbička....(červená, ružová, modrá, zelená...), deti vyhľadajú určené farby na kvetoch na školskom dvore.

Hlavná časť:

Deti sa posadia na karimatky, ktoré si rozložia pred lúčnym záhonom. Deti rozdelíme do 5 skupín a každej skupine rozdáme obrázok tanečnice, ktorá túži mať vyzdobenú sukňu farbami kvetov. Úlohou detí bude chodiť s obrázkom tanečnice po záhrade a cez jej šaty budú pozorovať kvety (tulipán, púpava, fialka, modrica, nechtík...). Deti umiestnia obrázok tanečnice Esmeraldy nad kvety danej farby (červená - Tulipán, fialová - Fialky, modrá – Modrica...).

Záver:

Pani učiteľka predstavuje tanečnicu, ktorá rada tancuje na lúke. Rozdá deťom stuhy. Spolu s deťmi si zatancuje bosými nohami pomedzi tanečnice položené na tráve. Podľa pokynov pani učiteľky deti napodobnia rôzne pohyby. Deti si zaspievajú s pani učiteľkou Oj, zelené leto, leto voňavé, utekajú deti boso po tráve. O skrýše sa bavia, o zvieratká, mäkký koberec s kvetmi im nôžky hladká.

15.Púpavy

Obdobie: Leto

Veková kategória: 4-5 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: UaK, Hv

Výkonový štandard: Zvládne jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam a riekankám.

Organizácia výučby: Hromadná

Prostredie realizácie: Školský dvor, časť trávnik

Pomôcky a prostriedky: Krhle, vedrá, voda, slnečnice prírodný materiál, lúčne kvety

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Dychové cvičenie

Deti napodobnia fúkame do odkvitnutej púpavy.

Hlasovo-intonačné cvičenie Deti budú najprv potichu, potom nahlas vyslovovať mená kvetov (tulipán, púpava). Vo dvojiciach budú potichu, potom nahlas spievať mená kvetov (púpavy, tulipán).

Deti budú hľadať prírodný materiál na výrobu hudobných nástrojov.

Paličky (drevené paličky), zvukový drevený blok - kôra zo stromu a drevená palička, rumba gule - makovice, činely - dva kamienky, bubon - búchanie paličkou o kôru stromu, kmeň.

Rytmické cvičenie rytmizácia slov hrou na tele - tleskanie, plieskanie, dupanie - s prírodninami - šiškami, kamienkami, paličkami. Určovanie počtu slabík v menách kvetov, rastlín, stromov - tulipán - 3 slabiky (dieťa nájde tri prírodniny - list, kameň, paličku), určí prvú hlásku v slove Tulipán - T. Púpava - určí slabiky v slove - 4 slabiky, (povie 4 prírodniny list, kameň, ihličie, piesok), určí prvú hlásku v slove - P. Jedna je púpava, viaceré sú púpavy.

Hlavná časť:

Hudobno - pohybová činnosť Jarné kvety

Púpava

A ty, s týmto žltým vlasom?

Nepoznáš ma? Púpava som.

Dnes som ešte žltým kvetom,
zajtra letím šírim svetom.

Záver:

S deťmi si upletieme venček z púpavy. Deti sa pokúsia nájsť všetky štádiá púpavy podľa obrázkov. Zahrajú si púpavové pexeso.

Jarné kvety

Mierne hudba a slová Irma Zelenková

1. Ja som vám veľ-ký pán, čer-ve-ný som tu - lí - pán. Mo-ja hláv-ka ka-lich veľ-ký,
zdo-bí v mes-te par-ky všet-ky. Ja som vám veľ-ký pán, čer-ve - ný som tu - lí - pán.

Návrh na sprievod

2. A my sme púpavy,
kvitneme hneď od jari.
Na hlavičkách žlté vlasy,
lúčina je plná krásy.
A my sme púpavy,
kvitneme hneď od jari.

16. Maľujeme kvety

Obdobie: Leto

Veková kategória: 4-5 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: UaK, Vv

Výkonový štandard: Ovláda niekoľko techník maľovania.

Organizácia výučby: Hromadná, individuálna

Prostredie realizácie: Školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Podložky, výkres, suchý pastel

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

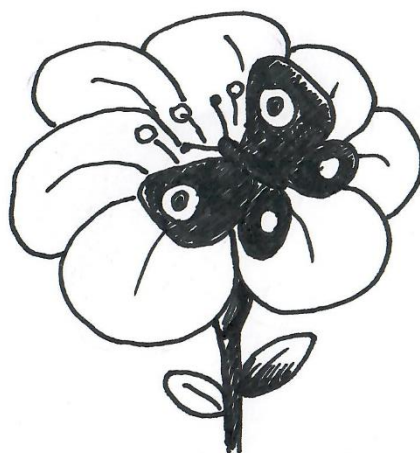
Porozprávame sa o kvietkoch (o časti kvetu, opel'ovačoch - včielkach, motýľoch, čmeliakoch, divých včelách pri hmyzom domčeku), čo sa stane s kvietkom po odkvitnutí, čo všetko kvitne - rastlina, strom, krík. Deti hľadajú príklady kvitnúcich kvietkov v záhrade.

Hlavná časť:

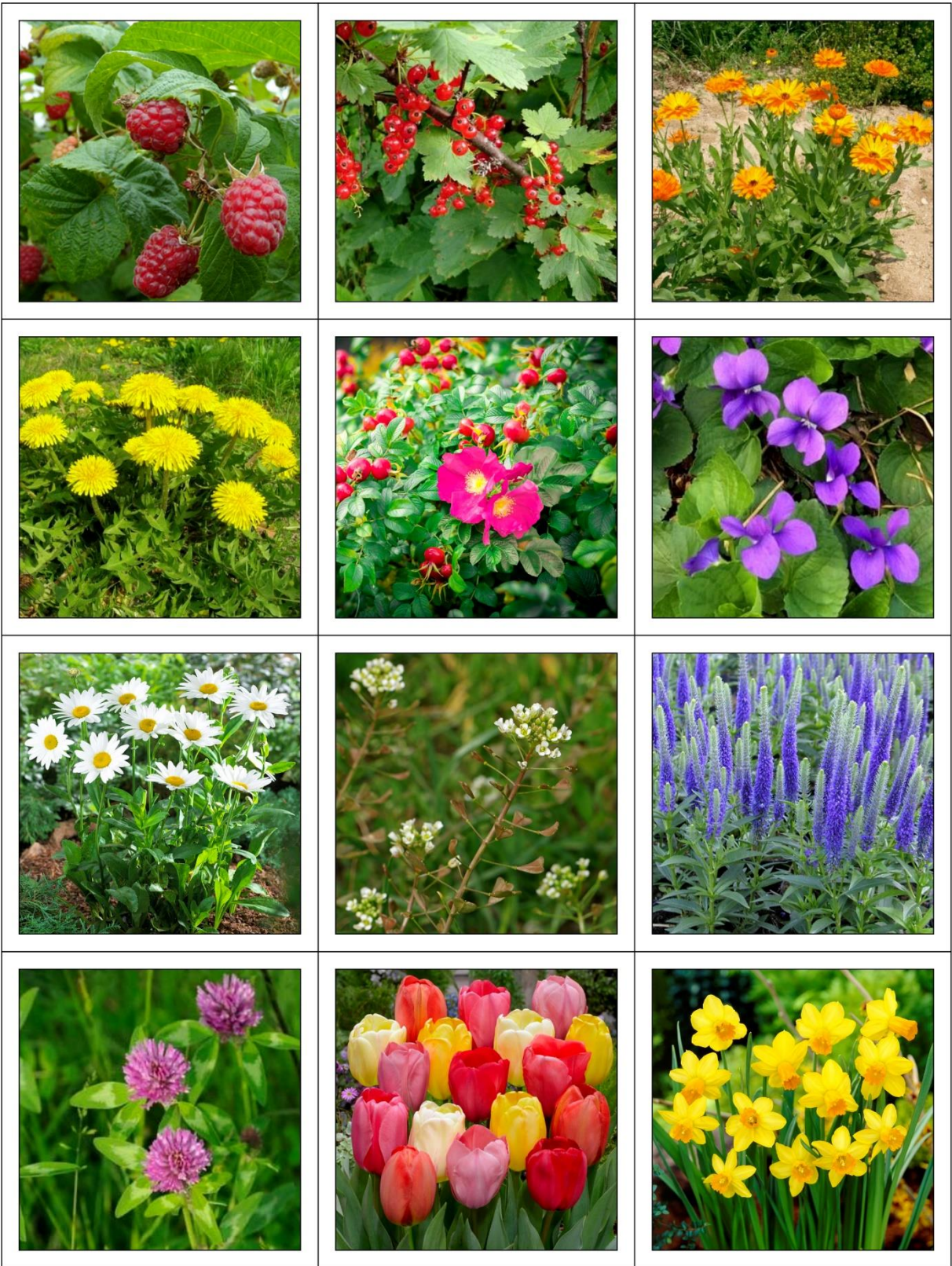
Deti v dvojiciach si vyberú kvietok, ktorý rastie v školskej záhrade a páči sa im, posadia sa k nemu na karimatku a maľujú ho na svoj výkres, ktorý majú umiestnený na podložke z kartónu.

Záver:

Deti sa zahrajú na živé pexeso. Každé dieťa si vylosuje obrázok (z pexesa - kvety), pozrie a zapamätá si ho, uloží pod karimatku, na ktorú sa posadí. Stáva sa kartou z pexesa. Vyberieme dve deti, ktoré hrajú pexeso. Prvý hádač povedie vždy meno dvoch detí, tie mu povedia čo sú za kvety, vyvoláva ďalšie dvojice, ak nie pokračuje druhý hádač. Uhádnuté dvojice detí si sadnú k svojmu hádačovi.

17.Slovensko

Obdobie: Leto

Veková kategória: 4-5 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: ČaS

Výkonový štandard : Rozpozná štátne symboly Slovenskej republiky-zástava, hymna.

Organizácia výučby: Hromadná, skupinová

Prostredie realizácie: Školský dvor, časť pod lipou

Pomôcky a prostriedky: Prírodniny, maketa Slovenska, symboly SR, obrázky

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Deti sa usadia okolo lipy na kamene, vypočujú si príbeh o živote našej školskej lipy.

Našu lipku zasadili ešte dávno predtým, než tu stála táto škôlka. Preto je už veľmi stará a všeličo si pamätá. Keď bola malá, rástla v strede ovocného sadu, ktorý sa neskôr premenil na náš školský dvor. Ostala síce sama, ale jej kamarátmi ste sa stali - Vy deti. Rozveseľujete ju svojimi hrami a piesňami. Potešíte ju, keď si posedíte pod jej košatou korunou, ktorá v lete poskytuje príjemné letné ochladenie. Okrem vás má množstvo obyvateľov, ktorí u nej bývajú a potrebujú ju. Keď sa zadívate na jej kmeň môžete vidieť cifrušky - električky, ktoré Lipe pomáhajú zbaviť sa chorôb, na lístočkoch sa usídlili larvy lienok, medzi jej konármi si stavajú hniezda naši vtáci kamaráti drozdy, hrdličky či sýkorky. Skúste sa započúvať, či niektorého z nich nepočujete. Okrem toho lákajú jej kvety svojou krásnou vôňou opel'ovače (motýle, včielky, čmeliaky, osi atď.) zo širokého okolia. Keď máme vysokú teplotu čajík z jej kvetov nám určite pomôže, pretože sú liečivé. Jej lístky sú v tvare srdiečka, tak verím, že aj vaše srdiečko ju bude mať rado a budete ju ochraňovať. Tento strom je aj našim symbolom Slovanov. Najstaršia lipa Kráľa Mateja má 715 rokov a môžete ju vidieť pred vchodom do Bojnického zámku.

Lipka, lipka lipôčka,
pekná si jak dievčička,
pekná si jak vrabček,
objíme ťa chlapček.

Hlavná časť (uvedomenie):

Deti vyložia prírodninami - šiškami, kamienkami, konármi, listami predkreslené hranice Slovenska. Spolu naznačíme, kde sa nachádza Liptov, čo je pre Liptov typické (doplníme obrázky - pasúce sa ovečky, hory, bryndzové halušky..) a hlavné mesto Bratislava (doplníme obrázky - Bratislavský hrad, štátna zástava SR, prezidentka SR). symbol Slovanstva - Lipa.

Záver (reflexia):

Všetci sme jedna veľká rodina a navzájom sa rešpektujeme, hudobno-pohybová aktivita okolo lipy

Dokolečka, dokolesa.

Dokolečka, dokolesa, chytil sa dub topoľa,
chytili sa stromy z lesa,
dokolečka, dokola.

Pridali sa k nim aj kvietky,
aj zvieratká z okolia,
ba aj deti všetkých pletí,
spievajú si dokola.

Tancujeme, tancujeme,
nožičky nás nebolia,
spolu kolo celej zeme
dokolečka, dokola.

18. Kreslím geometrické tvary

Obdobie: Jeseň

Veková kategória: 4-5 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: MaPI

Výkonový štandard: Približne nakreslí kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník.

Organizácia výučby: Skupinová, individuálna

Prostredie realizácie: Areál MŠ

Pomôcky a prostriedky: Šišky, gaštany, kamene, listy

Metodický postup aktivity:

Motivácia: Básne o geometrických tvaroch.

Kruhovú básničku

Kruh, môj malý kamarát, stále sa chce so mnou hrať.

Dokola sa stále točí, ako ja na kolotoči.

Štvorcovú básničku

Štvorec, vravia všetci známi, má vždy presne štyri strany.

Jeden, dva, tri, k tomu štyri, rovnaké sú moji milí.

Trojuholníkovú básničku

Trojuholník, tak to býva, tri strany pred nami skrýva.

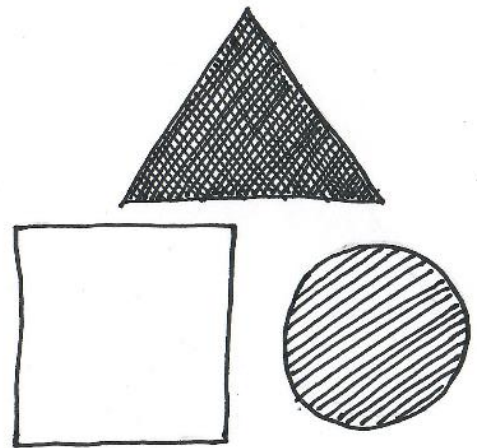
Len tri strany a tri rohy, nemá ruky, ani nohy.

Obdĺžnikovú básničku

Obdĺžnik má štyri strany, spočítaj ich spolu s nami.

Dve sú dlhé a dve krátke, povedz to aj kamarátke.

Deti vytvoria dané geometrické útvary- postavia sa do: kruhu, štvorca, trojuholníka, obdĺžnika (podľa pokynov učiteľky)

Hlavná časť:

Deti nazbierajú prírodný materiál - šišky, gaštany, kamene, listy do vymedzeného priestoru z plastového kruhu a podľa obrazovej prílohy vytvárajú geometrické útvary. Deti v troch skupinkách dostanú na obrázku štyri geometrické útvary, ich úlohou ich bude umiestniť na záhrade k takým predmetom, veciam, prírodninám, ktoré majú podobný tvar. Napr. štvorec umiestnia na pieskovisko, obdĺžnik ku dopravnej značke, kruh ku kameňu, atď.

Záver:

S deťmi vytvárame rôzne postupnosti použitím nazbieraných prírodných materiálov. Deti si podľa vlastnej fantázie vytvoria z prírodnín rôzne tvary, obrázky.

Deti si vytvoria zo šišíek veľký štvorec a predelia ho na 4 menšie. Vzniknú okienka. Každé okienko predstavuje jednu všeobecnú oblasť napr. oblečenie, zvieratá, ovocie, dopravný prostriedok - deti preskáču všetky štyri okienka, pričom v každom povedia jednu vec, ktorá patrí do skupiny.

19. Farebná jeseň u starých rodičov

Obdobie: Jeseň

Veková kategória: 4-5 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: Uak, Vv

Výkonový štandard : Skladá, spája z rôznych materiálov priestorovú zostavu, pomenuje ju.

Organizácia výučby: Individuálna

Prostredie realizácie: Školský dvor

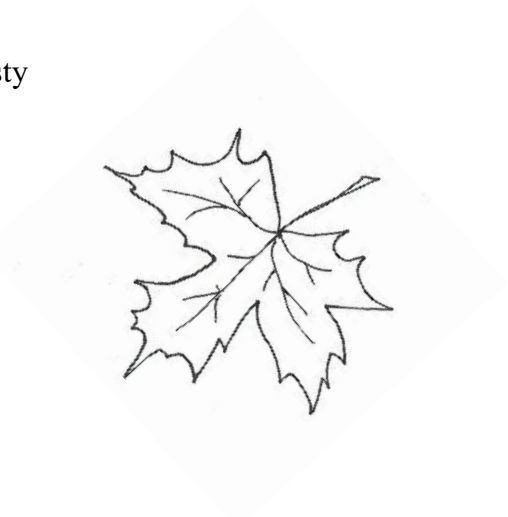
Pomôcky a prostriedky: Kartónový papier, listy

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Čo je domov

Čo je domov, dobre viem,
Hneď vám na to odpoviem.
Môj vankúšik v postieľke,
Sladký hrášok v polievke.
Rozprávočka od babičky,
Sladký božtek od mamičky.
Dedkov koník z kúska lipy,
A ocko čo vraví vtipy.
Čo je domov dobre viem,
Na papier ho maľujem

Hlavná časť:

Začíname s geometrickými tvarmi, deti vytvoria krátky príbeh o starých rodičoch. Na kartónový papier obkreslia geometrický tvar, následne ho vystrihnú. Otvor zo zadnej strany vyplnia farebným lisovaným lístím, pripravené niekoľko dní pred aktivitou, lístie prilepia. Obrázok zavesia na slnečnú časť školského dvora do priestoru a vytvoria záhradnú galériu.

Záver:

V popoludňajších hodinách, pri odchode domov si deti spolu s rodičmi, starými rodičmi, pozrú vytvorenú záhradnú galériu. Na konci týždňa deti svoju prácu darujú starým rodičom.

20. Na zajkov a snehuliaka

Obdobie: Zima

Názov aktivity: Na zajkov a snehuliaka

Veková kategória: 4-5 ročné deti

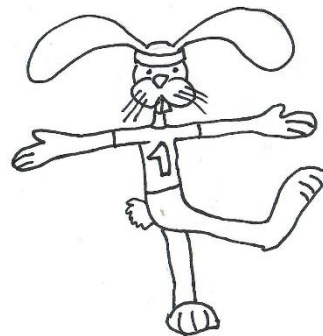
Vzdelávacia oblasť: ZaP

Výkonový štandard: Dodržiava pravidlá v hudobno-pohybových činnostiach.

Organizácia výučby: Hromadná, skupinová

Prostredie realizácie: Školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Sneh, prírodný materiál paličky

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Deti si rozdelíme do dvoch radov (chlapci a dievčatá) oproti sebe, začneme dramatizovať pri básni *Teta Zima*. Jedna vločka, druhá vločka, teta zima žmúri očka. Sánky si hneď osedláme a letíme k starej mame. Na dvore nás sniežik zláka, postavíme snehuliaka. Starká ešte mrkvu dá a snehuliak noštek má. Poďme domov, už sa zmráka, lyžovačka zajtra čaká. Z paličiek si vytvoria snehové vločky (podľa dĺžky), stromy (podľa výšky). Zo snehu si vytvoria snehové gule (podľa hrúbky) a postavia snehuliaka.

Hlavná časť:

Hudobno-pohybová hra
Na zajkov a snehuliaka

Hopi hopi hop, vpravo, vľavo bok.

Poskakuj si aj ty s nami
snehuliačik zimomravý.

Hopi hopi hop, vpravo, vľavo bok.

Hopi hopi hop, vpravo, vľavo bok.

Vystrč rúčku, vystrč nôžku,

poskackaj si s nami trošku.

Hopi hopi hop, vpravo, vľavo bok.

Hopi hopi hop, vpravo,
vľavo bok.

Nôžkou dupni, dlaňou tľapni,
na kolienka rýchlo kľakni.

Ťapi, ťapi, ťap, poď k nám tancovať.

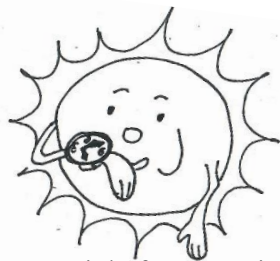
Spev s pohybom v zimnej prírode - všetky deti. Deti si v zástupe za sebou vychodia cestičku v snehu - chôdza, chôdza bokom, beh, poskoky pomedzi prekážky (palice)

Záver:

Deti sa budú guľovať so snehovými guľami (chlapci a dievčatá proti sebe)

Autorky: Lucia Joobová, Mgr. Beata Grešová

21. Slnečné hodiny

Obdobie: Jar

Veková kategória: Zmiešaná veková skupina 3-6 ročné detí

Vzdelávacia oblasť: ČaP

Výkonový štandard: Opíše vybrané prírodné javy a podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania (SVETLO A TIENE, teplo a horenie, topenie a tuhnutie, vyparovanie, rozpúšťanie, zvuk, sila a pohyb). Pozoruje vybrané prírodné javy prostredníctvom postupov, ktoré vytvára učiteľka (SVETLO A TIENE, teplo a horenie, topenie a tuhnutie, vyparovanie, rozpúšťanie, zvuk, sila a pohyb).

Organizácia výučby: Hromadná

Prostredie realizácie: Park, školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Palica - konár, kamene, prípadne krieda

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Do škôlky sa vrátiť mám, hodiny však nepoznám. Deti si spolu zaspievajú pieseň Hodiny s predohrou. Deti podľa obrázkového materiálu napodobňujú rôzne typy hodín (tik-tak, cífrn, bim-bam, ku-kuk...). Aké druhy hodín poznáme? Poznáme aj také ktoré nevydávajú zvuk? Jedny si vyrobíme.

Hlavná časť:

Deti pozbierajú prírodný materiál, podľa inštrukcií učiteľky ho rozmiestnia na slnečné miesto. Deti uvidia tieň paličky, ktorá im pripomína hodinovú ručičku. Pravidelne rozložené skalky pripomínajú ciferník. Deťom ukážeme, na ktorom kameni sa bude nachádzať tieň paličky - ručičky - ktorý nám určí správny čas návratu do MŠ.

Záver:

Deti prídu na to, kedy slnečné hodiny pracujú a na akom princípe fungujú. Úlohu je potrebné realizovať niekoľko dní, kedy deti vedia odsledovať čas odchodu z pobytu vonku do MŠ.

Hodiny

hudba: detské riekanky
text: J. Pavlovič

Mierne

1. Tik, tak, tik, tak, ru - čič - ka - mi krá - ča,

nik tak, nik tak ne - vy - stra - ší spá - ča.

Tik, tak, tik, tak,
z postele ma zháňa,
nik tak, nik tak
nezlostí ma zrána.

22. Ide ide vláčik, stonožka

Obdobie: Jar

Veková kategória: Zmiešaná veková skupina 3-6 ročné detí

Vzdelávacia oblasť: UaK, Hv

Výkonový štandard: Vyjadrí charakter piesní a hudby prirodzeným kultivovaným pohybom.

Vyjadrí pohybom obsah a charakter piesne a riekanky.

Organizácia výučby: Hromadná

Prostredie realizácie: Park, školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Paličky, konáre, spev

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Deti s učiteľkou deň vopred zostroja hmyziu pascu (vykopú do zeme dieru-takú veľkú aký je sklenený pohár, uložia tam sklenú fľašu, na dno do nej dajú kúsok syra, chleba, alebo ovocia, prikryjú ju kamienkami podloženou doskou- proti dažďu). Deti budú pozorovať chytený hmyz z pasce lupami a porozprávajú sa o stonožke, o rôznorodosti a užitočnosti hmyzej ríše.

Hlavná časť:

Deťom rozdáme pripravené paličky - konáriky, každé z nich chytí jeden koniec. Hudobno-pohybovými výrazovými prostriedkami sa pohybujú na známu pieseň Rafaela stonožka <https://www.youtube.com/watch?v=2Oaor043hnk> Stonožka rastie ako pribúdajú deti. Deti sa počas piesne postupne pripoja a tým zväčšujú telo stonožky. Podobným spôsobom prebieha hra na vlak (deti sú spojené vo dvojiciach palicami). Spestrujeme cestu vlakom vytvoríme tunely rôznej výšky a dĺžky.

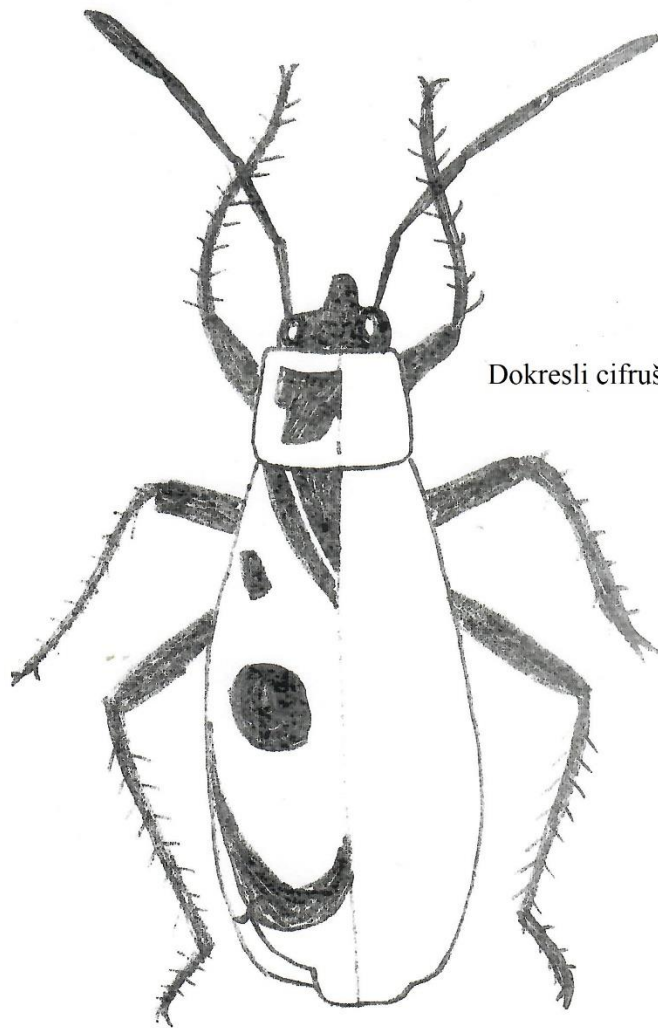
Záver :

Krásna stonožka nám narástla. Ako sa taká dlhá stonožka dokáže pohybovať? Vlní sa pomedzi trávou a svoje telo prispôbuje prírodným prekážkam. Deti si môžu vypočúť rozprávku o stonožke <https://podmaz.sk/podcast/pohadky-a-rozpravky-zona-deti/9763994906-husenica-a-stonozka>.

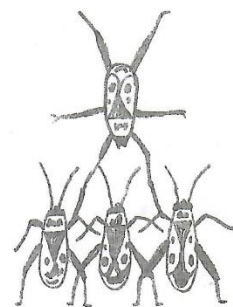

Cifruša bezkrídla- Električka

Dokresli cifruške chýbajúcu časť.

Každá cifruška má trochu iný vzor na krídlach- hovoríme im polokrovky. To je čo?

23. Rytierska cesta

Obdobie: Jar

Veková kategória: Zmiešaná veková skupina 3-4 ročné deti

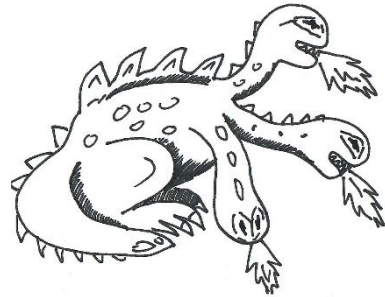
Vzdelávacia oblasť: ZaP

Výkonový štandard: Vykoná tieto základné polohy a postoje podľa pokynov: stoj, drep, kľak, sed, ľah. Ovláda správnu techniku chôdze a behu. Ovláda skok znožmo a skok cez prekážky.

Organizácia výučby: Skupinová, hromadná

Prostredie realizácie: Park, školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Kamienky, cestička, konáre, šišky

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Bol raz jeden smelý rytier,
na cestu sa vydal smelo,
veľké z toho bude dielo.
Jeden skok sem, jeden tam,
všetko ľahko prekonám.
Pozor vzadu, v strehu buď!

Príšeru len nezobuť!
Prekážky pred sebou mám,
akože ich zdoľať mám?

Zohnem sa a podleziem,
kameň pri tom zoberiem.
Ja sa ťa už nebojím
odvahou ťa odplaším.

kráčanie za sebou v zástupe

pohup v kolenách s opisom kruhu vystretými pažami
skok znožmo vpravo, vľavo – prípadne dopredu
otočka okolo vlastnej osi s upaženými rukami
kráčanie dopredu s otáčaním hlavy vpravo, vľavo dlaňou
nad úrovňou očí

drep s ukazovákom na perách
skok podskočný vpred
stoj spojný, skrčiť upažmo, lakte vzad, úklony vpravo,
vľavo

preliezanie prírodnej prekážky v podpore drepmo
úchop prírodniny
beh k vyznačenému cieľu
hod prírodninou na cieľ

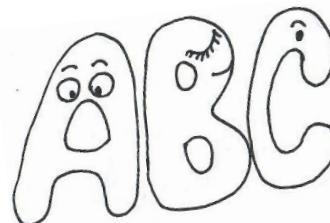
Hlavná časť:

Deti podľa textu, zdoľajú prekážky a prírodný terén vhodne zvolený učiteľkou a primeraný textu.

Záver:

Príjemným prevedením cvikov, precvičili svoje pohybové zručnosti.

24. Veselá abeceda

Obdobie: Leto

Veková kategória: zmiešaná veková skupina 3-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: JaK

Výkonový štandard: Identifikuje niektoré písmená abecedy. Identifikuje niektoré písmená abecedy (napríklad tie, z ktorých pozostáva jeho meno).

Organizácia výučby: Individuálna, skupinová

Prostredie realizácie: Park, školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Konáre, paličky, skalky, obrázky zvierat

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Deti motivujeme básničkou abeceda zjedla deda, povedala na medveďa, medveď na líšku, líška na pipíšku, pipíška na hada, bola z toho záhada a my tu záhadu spoločne vyriešime. Učiteľka chodí v kruhu okolo detí s vrecom, deti si vytiahnu z neho prírodniny zo školského dvora a identifikujú ich prvú hlásku.

Hlavná časť:

Pomocou prírodného materiálu, voľne dostupného na školskom dvore, prípadne parku spolu s deťmi vytvoríme znaky písmen (v prípade potreby majú deti k dispozícii obrazovú predlohu písmen). Deti sa pokúsia zostaviť svoje celé meno, prípadne jeho časť. Deti to vedie k spájaniu jednotlivých znakov a vytváraniu aj iných slov.

Záver:

Spoločne si prejdeme jednotlivými detskými výtvormi. Prezradia, čo dokážu vytvoriť bez pomoci papiera, pastelů, ceruzky, pera.

25. Ako odraz v zrkadle

Obdobie: Leto

Veková kategória: Zmiešaná veková skupina 3-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: MaPI

Výkonový štandard: Poskladá z primeraného množstva útvarov obrázkov podľa predlohy, pokynov a na danú tému, Poskladá obrázok z primeraného množstva útvarov do reálnej predlohy.

Organizácia výučby: Hromadné vedenie, individuálna ale aj skupinová práca

Prostredie realizácie: Park, školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Konáre, šušky, obrubník, prípadne špagát, mušle, skalky, zrkadlo, listy atď.

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

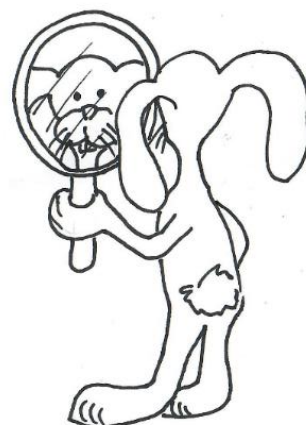
Zahráme sa na zrkadlo! Zrkadlo, zrkadlo čo sa nachádza - kto býva - na tvojej druhej strane... Deti okrem jedného predstavujú zrkadlo. Jedno z detí ukazuje rôzne pózy - pohyby, ostatné deti ho napodobňujú ako odraz v zrkadle.

Hlavná časť:

Deti v skupinách priložia pomôcku (okienko z kartónu, predelené gumičkou na polovicu) na list stromu, uvidia ako sa delí na polovicu. Učiteľka vytvorí pomyselné zrkadlo napr. priestor medzi dvoma panelmi. Ukáže na jednoduchom vzore ako sa doplní jeho obraz. Jedno dieťa z dvojice vytvorí jednoduchý vzor, druhý kamarát vytvorí jeho obraz.

Záver:

Overíme, či sa obrázky zhodujú. Na kontrolu použijeme zrkadlo.

26.Zbojnícka mapa

Obdobie: Jeseň

Veková kategória: Zmiešaná veková skupina 3-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: MaPI

Výkonový štandard: Na základe pokynov daných pomocou symbolov ↓, ←, →, ↑ (alebo pomocou iných dohodnutých symbolov pre pohyb v štvorcovej sieti) sa dokáže pohybovať v štvorcovej sieti.

Organizácia výučby: Hromadné vedenie, individuálna ale aj skupinová práca

Prostredie realizácie: Park, školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Konáre, skalky, šušky, špagát, krieda

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Ľudovou piesňou *Ide furman dolinou* <https://www.piesne.sk/ide-furman-dolinou/> vzbudíme záujem. Vysvetlíme deťom pojem zbojník. Pomocou palíc s deťmi zatancujeme zbojnický tanec (napr. preskakovanie palíc, udieranie palicami o zem ...). Zbojníci v lese schovali svoje cennosti. Teraz ich spoločne pôjdeme nájsť – hľadať.

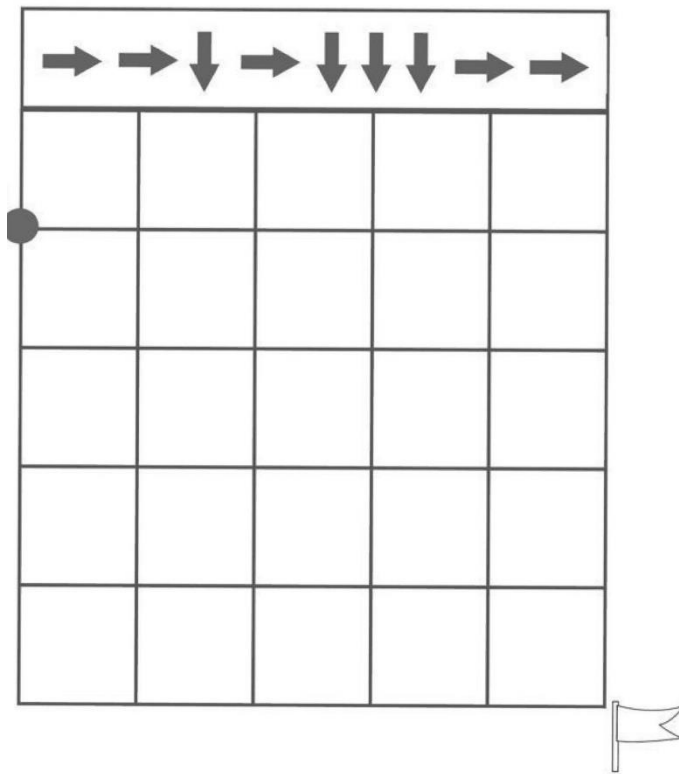
Hlavná časť:

Ako ich budeme hľadať? Každý správny zbojník má tajnú mapu, podľa ktorej zájde k ukrytému pokladu. Zo špagátu, prípadne drevených paličiek učiteľka vytvorí štvorcovú sieť. Dieťa podľa mapy a pomocou symbolov pre pohyb v štvorcovej sieti nájdu a doplnia (uložia prírodniny podľa nákresu cesty do cieľa).

Záver:

Deti si overia svoje schopnosti orientácie. Odmenou bude nájdenie pokladu (omaľovaná pokladu).

1. → → ↓ ↓ ↓
  2. ↓ ↓ → ↓ → →
  3. → ↓ → → ↓ →
  4. → ↓ → ↓ → → ↓
-

27. Záhady tela

Obdobie: Jeseň

Veková kategória: Zmiešaná veková skupina 3-6 roč. detí

Vzdelávacia oblasť: ČaP

Výkonový štandard: Opíše ľudské telo v základných anatomických kategóriách.

Pozoruje a pomenúva základné pozorovateľné časti ľudského tela (napr. hlava, oči, uši, nos, ústa, krk, trup, ruky, prsty, nohy).

Organizácia výučby: Hromadné vedenie, skupinová práca

Prostredie realizácie: Park, školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Konáre, skalky, šišky, gaštany, šípky

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Deti vyriešia vo dvoch skupinách kvíz o ľudskom tele. Za správne odpovede zbierajú kamienky. Modifikácia – obmena deti podľa hmatu určia prírodniny ukryté vo vrecúšku, alebo podľa čuchu určia prírodné vône (vhodné prírodné silice). Moje telo hýbe sa a všetko zvládne! – Miro Jaroš pieseň <https://www.youtube.com/watch?v=ZSSmZtdGwOU>. Ako to, že drží pohromade? Nejakto tu záhadu vyriešime a hneď si to vysvetlíme.

Hlavná časť:

Prírodné materiály deti ukladajú do tvaru ľudskej postavy, ktorú realizujú do detailov, vzhľadom na vekové osobitosti danej skupiny. Deti sa navzájom doplnia a obohatia svoje vedomosti o stavbe ľudského tela. Vzájomná diskusia o častiach ľudského tela.

Záver:

Naše telo je pevné ale zároveň aj krehké (ukážka jednoduchým zlomením konára). Vážime si svoje telo!

Kvíz ľudské telo

Čo rastie najrýchlejšie na ľudskom tele?- fúzy

Obývajú naše telo iné živočíchy?- áno- baktérie v brušku

Sú kosti silnejšie ako betón?-áno- stehenná kosť 4x

Čo nám rastie na tele až do smrti?- uši a nos

Má každý z nás jedinečný odtlačok prstu?-áno, využívajú detektívia

Má dieťa viac kostí ako dospelý človek?-áno- 300, dospelý 206, lebo zrastajú

Aké veľké je naše srdce?- ako naša zovretá päť

Koľko vôní si dokáže nos zapamätať?- až 50000

Sú pľúca párový orgán?- áno

28.Psíček a mačička

Obdobie: Zima

Veková kategória: Zmiešaná veková skupina 3-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: UaK, Vv

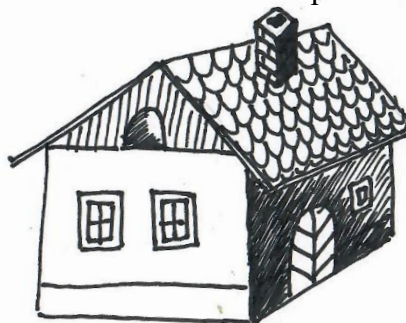
Výkonový štandard: Skladá, spája z rôznych materiálov priestorovú zostavu, pomenuje ju.

Z hotových prvkov skladá hotový objekt alebo architektúru bez fixovania lepením.

Organizácia výučby: Hromadné vedenie

Prostredie realizácie: Park, školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Šušky, kamienky

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Pes a mačka, pes a mačka, to je dobrá naháňačka. Nadviažeme na príbeh z knihy o psíčkovi a mačičke- O psíčkovi a mačičke, ako písali list dievčencom do Ružomberka.

Hlavná časť:

Deti počas rozprávania príbehu uložia šišky a znázornia dej príbehu a jeho postupnosti. Daný obrázok doplnia o detaily so svojou predstavou o príbehu. Navzájom sa doplnia a prežijú príbeh akoby boli jeho súčasťou. Kruhová hra: Deti v kruhu predstavujú domčeky, spoja si dlane a len jedno z detí ukryje do svojich dlaní vatu s vôňou napr. klinčeka, badiánu, škorice. Dve deti psíček a mačička budú kráčať okolo domčekov a hľadať podľa čuchu svoj navoňaný domček. Po nájdení sa deti vystriedajú v úlohe voňavého domčeka a psíčka a mačičky.

Záver:

Presvedčíme sa ako deti porozumeli a pamätali si text. Počúvanie s porozumením, komunikačné schopnosti detí, držať sa témy, počúvam nielen seba ale aj iných.

29. Usmej sa

Obdobie: Zima

Veková kategória: Zmiešaná veková skupina 3-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: ČaSP

Výkonový štandard: Opíše aktuálne emócie.

Organizácia výučby: Hromadné vedenie, skupinové

Prostredie realizácie: Park, školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Paličky, konáre, lístie, šušky, skalky, mušle, gaštany,

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

S deťmi si spoločne zaspievame známu pieseň „Usmej sa...“ od Smejka a Tanculienky <https://www.youtube.com/watch?v=RsAIGR1G9AA>. Opýtame sa detí, či sme stále usmíati a veselí alebo bývame niekedy aj unavení a smutní? Podľa čoho to vieme rozlíšiť? Najskôr to zistíme, keď sa pozrieme na náš výraz tváre. Ústa sú buď ako mesiačik, vešiacik alebo ako rovná čiara. Skúsme si to spoločne vytvoriť. Nemáme pastelky ani papier, no máme tu však všetko čo potrebujeme.

Hlavná časť:

Deti sa porozhliadajú po okolí, prinesú si nazbieraný prírodný materiál (podľa inštrukcií a pomoci učiteľky) a vytvoria samých seba, podľa svojho citového rozpoloženia, prípadne s tým s kým sa cítia šťastne. Deti si poprezerajú výtvyry svojich kamarátov. Pochvália sa navzájom. Identifikujú svoje vytvorené emócie. Zároveň zisťujeme, ktoré detí ku komu viac inklinujú, kto sa s kým priateli.

Záver:

Porozprávame sa o tom ako sa asi cítia rastlinky a zvieratá na našom školskom dvore. Čo ich môže tešiť, alebo naopak z čoho sú smutné. Deti si nájdu kamaráta z ríše rastlín, zvierat na školskom dvore a pokúsia sa mu povedať niečo o sebe.

30. Piškôrky

Obdobie: Zima

Veková kategória: Zmiešaná veková skupina 3-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Výkonový štandard: Manipuluje s drobnými predmetmi a rôznymi materiálmi.

Organizácia výučby: Skupinová

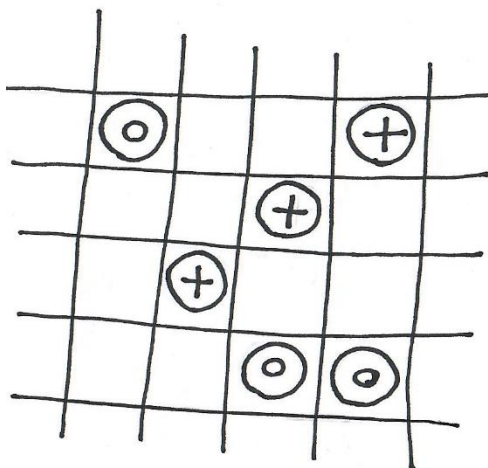
Prostredie realizácie: Park, školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Skalky, pník, narezané kolieska z konárov, kamene, farby, štetce

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Tri malé blchy,
vošli do sprchy,
Ale tie blchy,
Smejú sa chichi.
V koliesku sa spolu hrajú,
veselo sa naháňajú.
Poďme sa spolu s tými blškami zahrať.

Hlavná časť:

Každá skupina detí bude mať svoj pník rozdelený čiarami na okienka. Podľa vzoru učiteľky deti vkladajú kolieska so symbolmi na určené miesto. Potom deťom vysvetlíme pravidlá hry piškôrky - hráči striedavo ukladajú svoje symboly na pník. Jeden z hráčov ukladá drevené odrezky so znakom kolieska a druhý so znakom krížika. Víťazom sa stáva ten hráč, ktorému sa ako prvému podarí na pni vytvoriť súvislú radu troch svojich symbolov v ľubovoľnom smere - ortogonálne aj diagonálne.

Záver:

Naučiť sa prijať prípadnú prehru, vedieť sa tešiť z úspechu kamaráta. Deti vytvárajú svoje hracie figúrky - maľovanie na skalky

Autorky: Bc. Dominika Kučerová, Monika Pavlovová

31. Fialka voňavá

Obdobie: Jar

Veková kategória: 4-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: UaK, Vv

Vzdelávací štandard: Výtvarne vyjadruje svoje predstavy o svete.

Organizácia výučby: Skupinová, individuálna

Prostredie realizácie : Školský dvor, časť zakvitnutého trávniku

Pomôcky a prostriedky: Lupy, mikroskop, lavičky, kamene, tvrdý papier, tvrdé fólie

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Deti dostanú za úlohu nájsť fialku voňavú, ak ju nájdú posadajú si na karimatky a porozprávame si o fialke - prečo sa volá voňavá, deti ovoňajú fialku. Naučíme sa spolu básničku o fialke. Využijeme rytmizáciu prírodným materiálom - šišky, kamene, konáre.

Ja som kvietok - fialôčka,

Aké nebo, také očka.

Aká tráva, také šaty,

hrej ma slnko, lúčik zlatý.

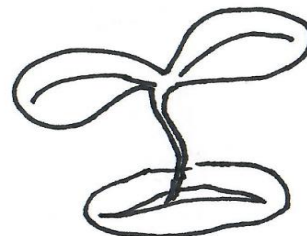
Hlavná časť:

Deti rozdelíme do skupín. Prvá skupina bude pozorovať jednotlivé časti fialky pod lupami, detským mikroskopom, alebo včielky, ktoré sadajú na kvietky. Druhá skupinka si pozbiera kvety a listy fialky (alebo iných jarných kvetov), ktoré si porozmiestňuje na tvrdý papier a čupne si za pripravené lavice. Každá dvojica/trojica bude mať fóliu, ktorou obrázok zakryje a kamienkami pobúchajú rozložené časti rastliny. Vznikne im pekná koláž z prírodného farbiva. Obmena - deti takouto formou prírodného farbenia vyfarbia šablónu kvietka, motýľa atď. Skupinky sa vymenia.

Záver:

Deti nazbierajú kvety a listy okolitých jarných kvietkov, vysušia a vytvoria obrázok zo sušených jarných kvetín zo školského dvora. Obmena - deti nazbierajú zaujímavé kamienky a maľujú na nich rôzne motívy (lienky, kvety, motýle...)

32.Semienko

Obdobie: Jar

Veková kategória: 4 až 6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: UaK, Hv

Vzdelávací štandard: Vyjadruje zážitky z počúvanej hudby verbálne, pohybom alebo inými umeleckými výrazovými prostriedkami.

Organizácia výučby: Hromadná, skupinová, individuálna

Prostredie realizácie: Školský dvor, časť vyvýšený záhon

Pomôcky a prostriedky: Meditačná hudba, podložky, semienka, detské motyky, rukavice

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Deti sa posadia po dvojiciach na karimatky. Pustíme im relaxačnú hudbu. Vypočujú si krátku rozprávku o semienku. Potom pozorujú a hádajú rôzne druhy semienok - hrach, fazuľa, kapucínka, slnečnica, kukurica...

Na jednej krásnej planéte Zem, hlboko v zemi, odpočívalo malé semienko. V jeseni vypadlo vtáčikovi zo zobáčka. Celú zimu snívalo ako narastie a uvidí svet. Na jar slniečko začalo zohrievať zem svojimi dlhými lúčmi. Na oblohe sa objavili aj búrkové mraky a dážď z nich prenikol hlboko do zeme až k malému semienku. To sa zrazu začalo zväčšovať a rásť. Prvá narástla stonka. Potom listy a nakoniec rastlinka zakvitla veľkým kvetom s mnohými lupienkami. Celé leto sa usmievala na okolitý svet a svojou žltou krásou robila radosť všetkým naokolo. Keď sa blížila jeseň kvietok dozrel a vo svojom strede mal množstvo drobných semienok, ktoré s chuťou vyďobávali vtáčiky. Na jeseň, tak ako iné rastlinky, sklonil svoju hlávku a stal sa súčasťou kolobehu života. (o ktorej rastline je príbeh?-slnečnica)

Hlavná činnosť:

Deti sa navzájom dohodnú, kto z dvojice bude kresliť kamarátovi po chrbátiku. Sadnú si za seba a dieťa/ maliar bude kresliť po chrbátiku podľa inštrukcií učiteľky za zvuku relaxačnej hudby príbeh o semienku (31) Beautiful Relaxing Music • Peaceful Piano Music & Guitar Music | Sunny Mornings by Peder B. Helland - YouTube.

Na jednej krásnej planéte Zem - *nakreslíme krížok*

Hlboko v zemi odpočívalo malé semienko - *nakreslíme malú bodku*

V jeseni vypadlo vtáčikovi zo zobáčka - *nakreslíme vtáčika a zobák*

Celú zimu snívalo ako narastie a uvidí svet - *nakreslíme otáznik*

Na jar slniečko začalo zohrievať zem svojimi dlhými lúčmi - *nakreslíme slnko s lúčmi*

Na oblohe sa objavili aj búrkové mraky a dážď z nich prenikol hlboko do zeme až k malému semienku - *nakreslíme oblak a prstami dážď*

To sa zrazu začalo zväčšovať a rásť - *nakreslíme krúživými pohybmi zväčšovanie semienka*

Prvá narástla stonka - *nakreslíme čiarku*

Potom listy a nakoniec rastlinka zakvitla veľkým kvetom s mnohými lupienkami - *nakreslíme listy a potom kvet s lupienkami*

Celé leto sa usmievala na okolitý svet a svojom strede mal množstvo drobných semienok, ktoré s chuťou vyďobávali vtáčiky - *nakreslíme krúžok a d'obeme prstami doňho*

Na jeseň, tak ako iné rastlinky, sklonila slnečnica svoju hlávku a celé jej telo sa stala súčasťou kolobehu života - *nakreslíme ohnutú čiaru, pohladíme po chrbátiku a stisneme našu planétu Zem.*

Záver:

Deti zasadia semienka do pripravených vyvýšených záhonov. Zaspievajú si pieseň Fíha tralala - semienka - (27) FÍHA tralala - Semienka - pesnička pre deti - kids songs - nursery rhymes - YouTube. Deti vymyslia okolo záhona jednoduchý tanec na privolanie dažďa. Napr. 2x chôdza okolo záhona, 3x drep, 5x výskoky atď. - záleží na fantázii detí.

33. Vysoké Tatry

Obdobie: Jar

Veková kategória: 5-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: ČaSP

Výkonový štandard: Pozná najznámejšie prírodné krásy regiónu, napr. Vysoké Tatry.

Organizácia výučby: Hromadná, skupinová, individuálna

Prostredie realizácie: Školský dvor, časť skalka

Pomôcky a prostriedky: Pracovné listy, kamene, karimatky

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Deti si posadajú v skupinkách na karimatky, dáme im na pozorovanie rôzne druhy kameňov. Porozprávajú akej sú farby, či sú tvrdé, lesklé, oblé, špicaté, drsné, hladké, vrstvené a pod. Povieme si čo sú Vysoké Tatry, že ich štíty sú z tvrdej skaly. Deti zo skál stavajú vežičky, tak aby nespadli. S pani učiteľkou sa rozprávajú aké známe štíty poznajú - najvyšší je Gerlachovský štít, pomenovaný podľa dedinky pod ním Gerlachov, Lomnický štít, podľa osady Tatranská Lomnica, na ktorý vedie lanovka, Kriváň, ktorý je krivý. Hádajú prečo sú vrcholky niektorých štítov biele.

Hlavná časť:

Deti pozorujú vytvorenú skalku s tatranskými skalničkami, v akých podmienkach musia žiť. Naučia sa básničku:

Tatranské kvety Mráz vás nezničí. Slnko vás nespáli. Vietor vás nesfúkne. Ani my vám neublížime. *Plesnivec* Plesnivec je v bielom kvete, niet krajšieho v celom svete. *Horec* Modrý kalich horec má, kvitne práve na Jána. *Veternica* Ja som kvietok veternica, biela som jak metelica. *Skalnica* Skalnica sa pevne drží, blesk od skaly vraj zadrží. S učiteľkou si porozprávajú čo sa sme a nesmie vo Vysokých Tatrách. Deti vypracujú pracovné listy.

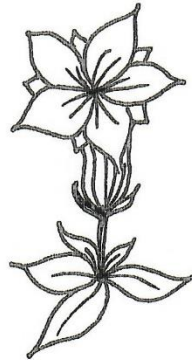
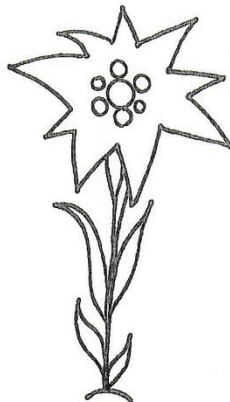
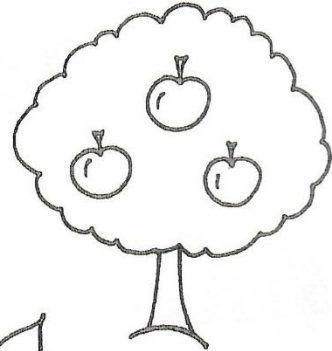
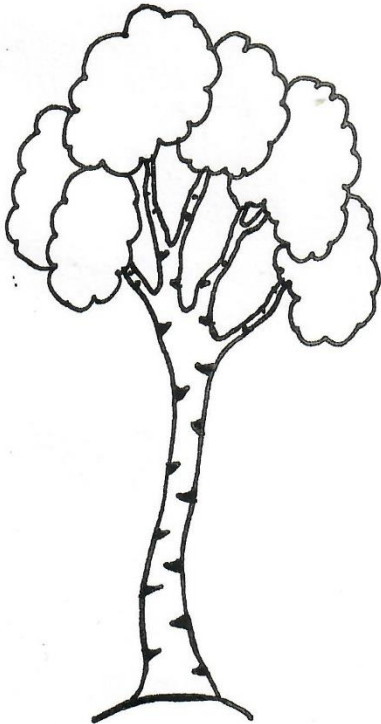
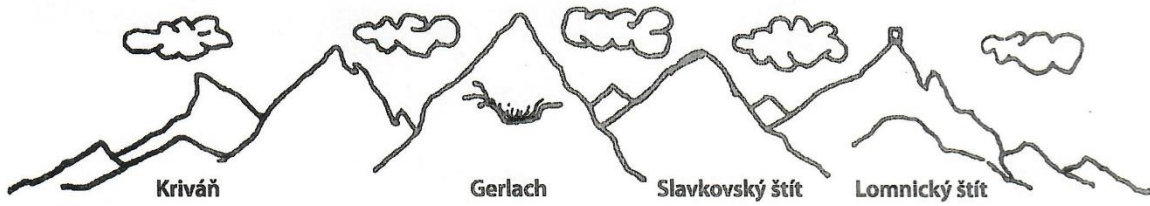
Záver:

Deti si zahrajú pohybovú hru Na Tatry. Niektoré deti si ľahnú na brucho na karimatku a vytvoria prekážky, ktoré deti prekračujú v prúde za sebou za recitácie básničky. Tatry naše nádherné, ach, aké ste malebné, Idem hore, potom dole a zrazu som na vrchole. Po chvíľke sa deti vymenia.

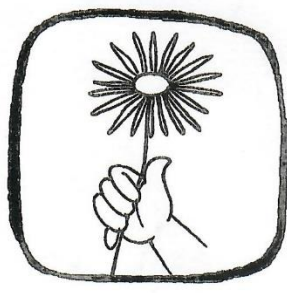
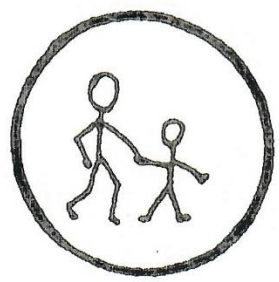
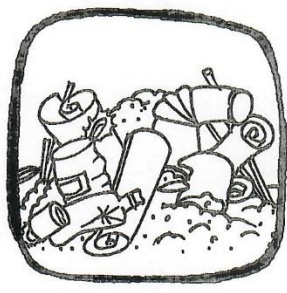
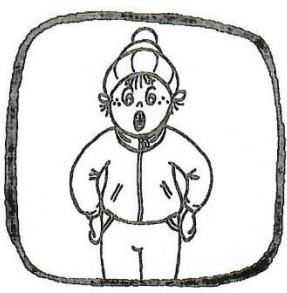
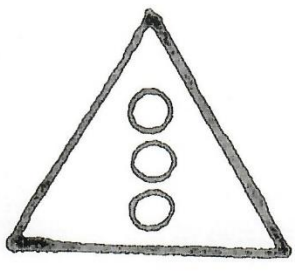
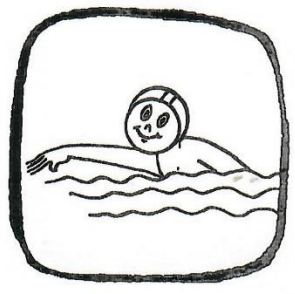
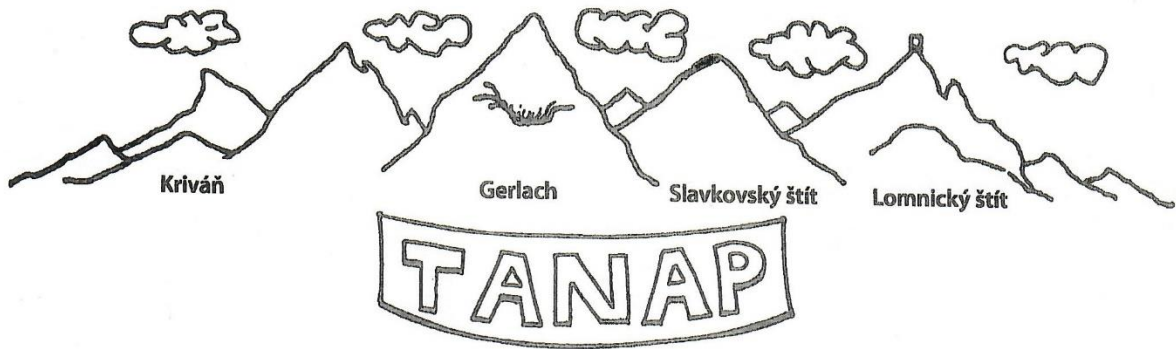
Rastliny vo Vysokých Tatrách

Vyfarbi len tie rastliny, ktoré rastú vo Vysokých Tatrách. Červenou farbičkou zakrúžkuj stromy, modrou kvety.

Značky TANAP-u

Deti vymaľujú len tie značky, ktoré patria do TANAP-u. Budú kresliť zelené okraje a červenou urobia cez ne krížik.

34. Vtáčí deň

Obdobie: Zima

Veková kategória: 4-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: ČaP

Výkonový štandard: Identifikuje niektoré životné prejavy živočíchov.

Organizácia výučby: Hromadná, skupinová

Prostredie realizácie: Školský dvor

Pomôcky a prostriedky: V jednotlivých aktivitách

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Čo je to vták:

Pomôcky: prírodniny (staré hniezdo, pierka, vajíčko, semienka - zrno, slnečnica, mach, konár, preparované časti z uhynutých vtákov - zobák, pazúr, vtáčia kosť, ale dajú sa vytvoriť napodobeniny zo sadry), nahrávky spevu vtáčikov, ktoré žijú na našej záhrade.

Deti si spod plachty vyberú po jednej prírodnine a snažia sa vysvetliť, aký to má súvis s vtákom. Takouto formou si deti definujú čo je vták. Lieta, má ľahké kosti, znáša vajcia, má na tele perie...

Aby nebolo deťom dlho, môžeme im

1. vymedziť čas, aby našli v záhrade niečo z vtáčika (pierka, hniezdo, trus, ojedené šišky atď.)
2. zahrať sa na sťahovanie vtákov, deti musia prebehnúť určenú trasu po záhrade
3. počúvať spev vtákov, učiť sa jednoduché hlasy vtákov- drozd, sýkorka, pinka, vrabec, straka, kukučka

Hlavná činnosť:

Kde hniezdia vtáky

Pomôcky: špagát, zalaminované obrázky vtáčikov, typy hniezd, ich vajíčka.

Belorítka, Sýkorka, Straka, Bocian, Vrabec, Drozd a omyl Kukučka

Deti odpovedia na otázku, čo robia vtáčiky na jar, porozprávame sa o hniezdení vtákov. Že hniezda využívajú len na obdobie, dokým sedia na vajíčkach, potom sa už v hniezde nezdržiavajú. Vysvetlíme im, že každý vtáčik potrebuje iné podmienky na hniezdenie a preto je dôležité, aby sme mali v záhrade kríky, stromy, aj staré stromy, vysokú trávu, skaly, na okná nedávali zábrany proti hniezdeniu.

Deti budú mať za úlohu správne usporiadať obrázky vtáčikov s ich hniezdami a vajíčkami, ktoré sú pripevnené štipcami na špagáte, ktorý sme napli medzi stromy. Majú tam ukrytý aj omyl, lebo kukučka si hniezdo nestavia.

Postavme si hniezdo

Pomôcky: blato, obrus, pracovné rukavice, voda v rozprašovači, predpripravené drevené časti búdky, náradie ako skrutkovačka, brusný papier na otvor, aby si vtáčiky neporanili krídla, píla, kladivo a klince.

Deti sa zahrajú na vtáčiky, rozdelíme ich do troch skupín.

Prvá skupina budú belorítky a z mokrého blata vytvoria hniezdo, formovaním malých guľčiek, ako keď si belorítky v zobáčiku nosia blato a kúsok po kúsku ho spolu priliepajú na okenný roh.

Druhá skupina budú sýkorky, keďže na záhrade nemáme staré stromy s dutinami, deti spolu s učiteľkou vyrobia vtáčiu búdku, naučia sa niečo o dôležitosti vletového otvoru, veľkosti búdky, narábať s náradím.

Tretia skupina budú drozdy, nazbierajú na záhrade prírodný materiál, ktorý využívajú drozdy na stavbu svojho hniezda (konáriky, mach, suchá tráva, listy) a vytvoria hniezdo.

Vajíčkový detektív

Pomôcky: zafarbené vyfúknuté vajíčka, škrvnité, biele, modré, najlepšie suchým pastelom.

Deti vo vymedzenom priestore v záhrade budú hľadať poskrývané vajíčka. Po aktivite odpovedia na otázku, prečo sú niektoré vajíčka sfarbené, ktoré sa im našli najľahšie a porozprávame sa o tom, že maskovaním sú chránené pred zvieratkami, ktoré sa nimi živia.

Záver:

Zatancuj si pod stromom

Pomôcky: nahrávka piesne Ako Strom od hudobnej skupiny Fantalýro,

Deti si pod stromom zatancujú na pesničku jednoduchú choreografiu (deti sa pochyťajú do kruhu okolo stromu a v rytme piesne kráčajú okolo neho, ukazujú jednoduché figúry- rastie strom, mávanie krídel, fantázii sa medze nekladú). Po tančeku porozmýšľajú za čo všetko sú vtáčikom vďačný. Že chytajú hmyz, že rozsievajú niektoré semenka po krajine, že krásne spievajú atď.

35. Bylinková záhradka

Obdobie: Leto

Veková kategória: Zmiešaná veková skupina 4-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: JaK

Výkonový štandard: Používa knihu správnym spôsobom.

Organizácia výučby: Hromadná, skupinová

Prostredie realizácie: Školský dvor, bylinková záhradka

Pomôcky a prostriedky: Kniha s pediktabilným textom Čo rastie v našej záhradke, plachta, nožnice, papierové sáčky, prútený košík

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

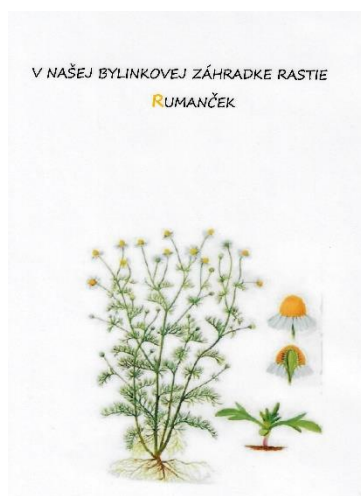
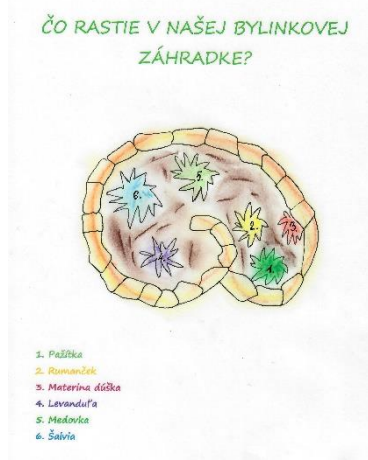
Deti si posadajú okolo bylinkovej špirály na karimatky. Učiteľka im porozpráva o bylinkách. Deti sa pokúsia uhádnuť podľa vône, niektoré druhy čerstvých bylín, ukryté vo vrecúšku.

Hlavná časť:

Deti spoločne prečítajú vytvorenú knihu s pediktabilným textom Čo rastie v našej bylinkovej záhradke? Každé dieťa bude mať jednu stránku z knihy. Porozprávame sa spoločne o bylinkách a ich využití.

Záver:

Deťom ukážeme ako zbierame bylinky- za slnečného počasia, ostriháme nožnicami. Deti budú odtrhávať lístky bylín na plachte a v triede ich rozložia na tienisté miesto usušiť. Vyrobíme si osviežujúci medovkový nápoj podľa receptu v knihe.

Osviežujúci nápoj z medovky

Suroviny:

- 1 citrón
- tri hrste medovkových lístkov
- 4 lyžice trstinového cukru
- 1,5 l vody

Postup:

Do nádoby dáme umytý a na kolieska nakrájaný citrón, natrhané lístky medovky, cukor a zalejeme studenou vodou. Necháme 20 minút odstáť.

Liečivý čaj z bylínok

Suroviny:

- 1 čajová lyžica sušených bylínok

Postup:

Do pohára dáme usušené bylinky - 1 čajová lyžička, zalejeme vriacou vodou a necháme luhovať.

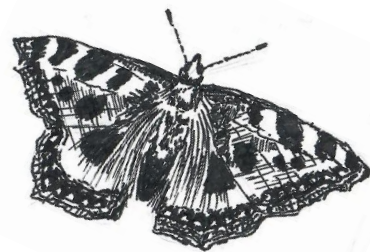

Bylinkárka - Fantalíro

<https://www.youtube.com/watch?v=w-RckUohHh8>

36. Babôčka prhl'avová

Obdobie: Leto

Veková kategória: 5-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: ČaP

Vzdelávací štandard: Identifikuje niektoré životné prejavy živočíchov.

Organizácia výučby: Hromadná, individuálna

Prostredie realizácie : Školský dvor, časť motýlie záhony

Pomôcky a prostriedky: Fotoaparát z tvrdého papiera a rolka od toaletného papiera, príbeh o babôčke, fotografie

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Deti sa posadia na karimatkách okolo motýľích záhonov a vypočujú si príbeh *Kto je najkrajší*.

Jar už vdýchla svetu všetky vône. V záhrade starej mamy kvitli tulipány, narcisy, prvosienky, hyacinty, pri plote roztvoril drobné kvietky orgován, pod nim čupeli fialky. Slniečko svietilo a na nebi nebolo jedného obláčika. A preda! Hoci obloha bola čistá ako nová strana písanky, nad záhradou starej mami sa mračilo. Bol to mrak závidi a nenávisti. Príčinou bol hyacint, lebo medzi kvietkami vyhlásil súťaž kráľovnej krásy. Akiste sa už videl, ako na trón zasadne on. Ale žiadna z rastliniek nevedela, že každá súťaž musí mať aj porotu, niekoho kto by všetko posúdil. A tak nastala veľká zvada. Na konári odkvitnutého zlatého dažďa sedel motýľ. Čierne, žlté i oranžové vzory mu zdobili celé krídelká a ich okraje boli posiate modrými drahokamami. Keď hyacint uvidel toľkú krásu zatajil dych. - To...to je nádhera! - zahapkal. - Ale to nie je kvet, - skočila mu do reči fialka, - tak sa nemôže na našej súťaži zúčastniť. Na to tulipán rozhodol: - Zato by nás mohol rozsúdiť! Hej, motýľ - zavolať naň. - Volám sa babôčka prhl'avová, - odvetil motýľ - Prepáč, babôčka prhl'avová, - pokračoval tulipán, - máme tu spor a ty by si sa nám zišiel ako rozhodca. Pomôžeš? - Dobre, ale iba ak moje rozhodnutie prijmete všetci, Kvietky to rady prisľúbili, lebo im z tej zvady i tak už bolo dusno. Nato motýľ vyhlásil: - Najkrajšia rastlina v tejto záhrade je žihľava dvojdomá! Prhl'ava! Kvietky zhikli: - Ale veď je iba zelená! A... a nemá v tých svojich úbohých kvetoch všetko! V našich tyčinkách sedia samčekovia a hlboko v kvietkoch máme vajíčka. A tá tvoja prhl'ava? Jej samčekovia sa odsťahovali a bývajú v zvláštnom dome, veď aj sa tak volá - dvojdomá. Prečo je teda najkrajšia? - chceli počuť rastlinky. - Krása nespočíva iba v tom, že niekto má pestré kvety, - povedal motýľ, - ale aj v tom, či dokáže pomôcť. A žihľava je pre mnohých užitočná, aj pre moje detičky húsenice. Rastlinám sa to nevel'mi pozdávalo, ale keď sľúbili, že rozhodnutie motýľa prijmú, stíchli.

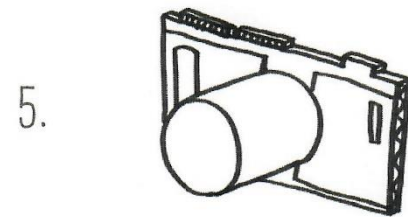
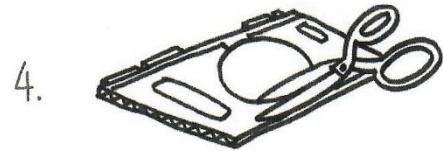
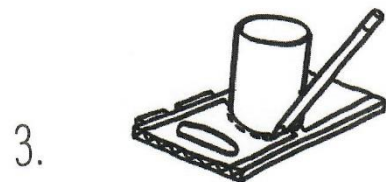
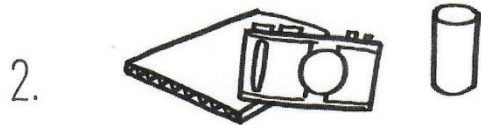
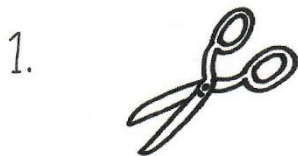
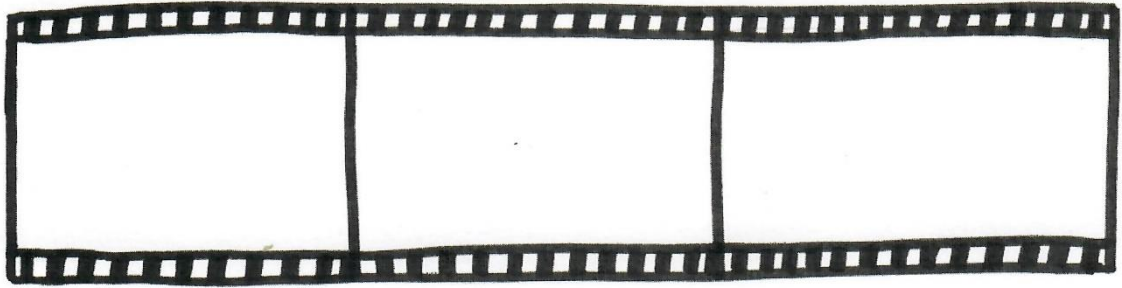
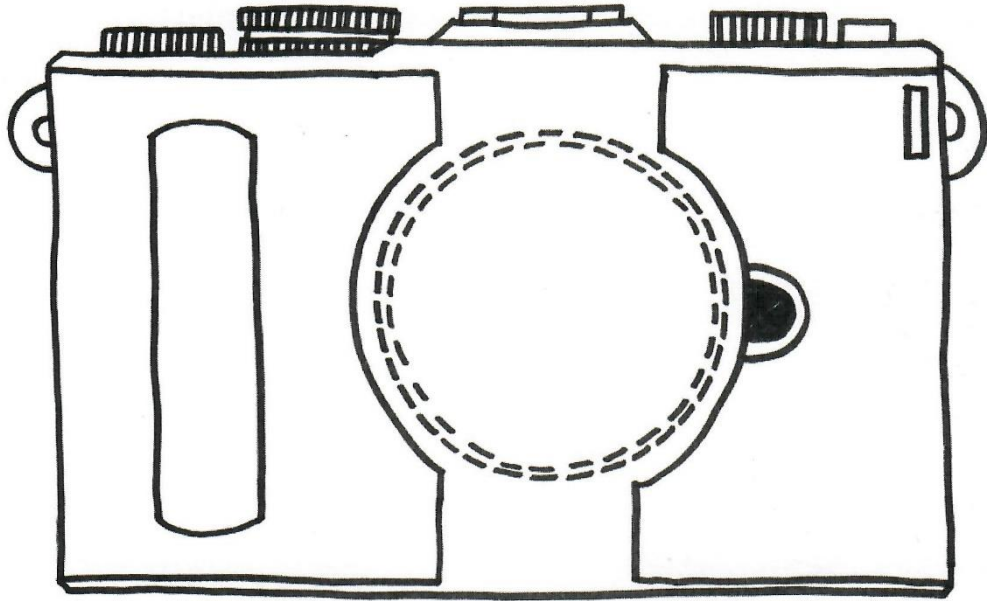
Vtom vošla do záhrady Kristínka, vnučka starej mamy. Na rukách kožené rukavice a v nich košík. Krásnych kvietkov si ani nevšimla, zamierila priamo k prhl'ave...

Hlavná časť:

S pani učiteľkou sa rozprávajú o prhl'ave, o tom aká je užitočná, kladie otázky: Prečo mala Kristínka rukavice, keď nebola zima? Prečo Kristínku poslala stará mama po prhl'avu? Deti hľadajú prhl'avu, ktorá rastie medzi kvetmi v motýľom záhone, pozorujú, či sa na nej nenachádzajú húsenice motýľa babôčky prhl'avovej. Kto bude odvážny nechá sa trochu poprhliť. Potom deti vyrábajú papierový fotoaparát a stávajú sa z nich umelci. S ním pozorujú motýle (ich let, ako sadajú z kvietka na kvietok, aké druhy poletujú okolo motýľích záhonov, aké majú farbu krídel, ich tvar atď.) Jeden najkrajší záber motýľa si zapamätajú.

Záver:

Deti na chodník nakreslia motýle (najkrajší záber), ktoré odfotovali (pozorovali). Deti si zahrajú hru o opeľovačoch. Deti sa stanú motýľmi, včielkami, čmeliakmi, divokými včelami, osami /každý čo si vyberie. Po trávniku rozložíme plastové kvety. Učiteľka zahrá na flaute- deti budú lietať pomedzi kvety, keď prestane deti si posadajú na kvety. Postupne medzi kolami odoberieme niekoľko kvetov. Vysvetlíme deťom, že sa pokosil časť trávniku, tie deti, ktoré neobsadili kvety- odídu z hry (nemajú dostatok potravy, zomrú). Takto vysvetlíme deťom, aké je dôležité striedavé kosenie, aby vždy ostalo na záhrade časť so zakvitnutým trávnikom.

37.Majster Slabika

Obdobie: Jeseň

Veková kategória: 5-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: JaK

Vzdelávací štandard: Rozčlenenie zvolených slov na slabiky.

Organizácia výučby: Skupinová, hromadná

Prostredie výučby: Mestský park

Pomôcky a prostriedky: Slabičné schémy- oblúčiky/ spodný oblúk nakreslené na tvrdom papieri (kartóne), biela plachta

Metodický postup aktivity

Motivácia:

Deti sa postavia dookola rozprestretej bielej plachty. Pani učiteľka motivuje deti: „Milé deti určite poznáte majstra Slabiku, že nie? Tak Vám o ňom porozprávam. Býva v krajine Slova a rozpráva iba po slabikách. Poďme sa zahrať na majstra Slabiku. Vyslabikujme si čo všetko vidíme okolo.“ Vyberieme si dieťa, ktoré povie nejakú vec nachádzajúcu sa v okolí. Napríklad strom. Vyslabikujeme spoločne strom- tleskaním, tráva- dupaním, konáre- skákaním, kopec- pochodovaním atď. „Vidíte deti ako nám to spolu ide. Majster Slabika chcel dnes k vám prísť, ale ochorel. Pripravil si však pre Vás jednu záhadu, verím, že sa Vám ju spolu podarí vyriešiť.“

Hlavná činnosť:

Deti rozdelíme do štyroch skupín, tak aby boli výkonovo rovnaké (šikovnejšie aj slabšie deti- staršie a mladšie). Každá skupina si zoberie jeden kartón so slabičnými schémami a ich úlohou je nájsť a priniesť také predmety z okolia, ktoré majú slabičnú schému nakreslenú na danom kartónovom hárku. Samozrejme kvôli bezpečnosti si určíme v parku priestor, kde hľadáme.

Záver:

Prinesené predmety deti uložia na svoje slabičné schémy v skupinách. Všetko položia na rozprestretú plachtu. Spoločne kontrolujeme a rozprávame majstrovi Slabikovi, čo sme našli.

38. Babie leto

Obdobie: Jar

Veková kategória: 4-6 ročné deti

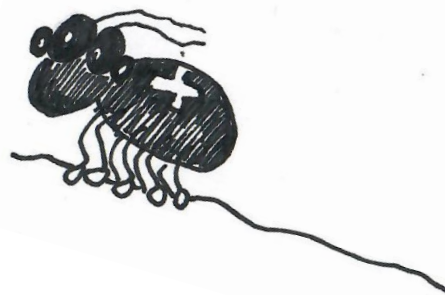
Vzdelávacia oblasť: UaK, Hv

Vzdelávací štandard: Spieva piesne a riekanky.

Organizácia výučby: Hromadná, skupinová, individuálna

Prostredie realizácie : Školský dvor

Pomôcky a prostriedky: Klbko špagátu

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Deti sa postavia do kruhu. Učiteľka im porozpráva o babom lete. O pavúčkoch. Spolu s deťmi si vytvoria pavučinu z klbka špagátu. Jeden koniec špagátu si pridržia a klbko podajú/hodia kamarátovi. Vytvoria pavučinu, pripomenieme deťom, že nemáme pavúčkovi ničiť pavučinu. Deti pavučinu aj rozpletú naspäť.

Hlavná časť:

Dychová rozcvička - deti napodobnia vietor, striedajú bezvetrie, vánok, víchrica

Artikulačná rozcvička - vyslabikujeme slová pa-vúk, trá-va, pa-vu-či-na, je-seň, ba-bie le-to,

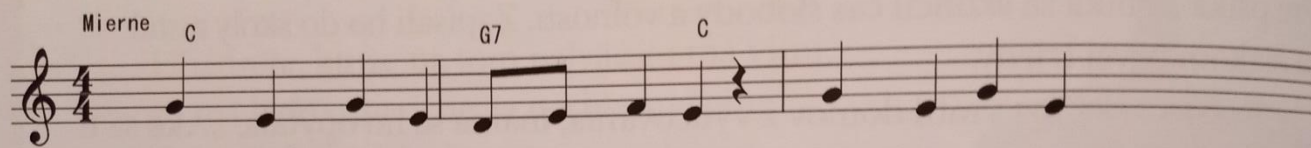
Rytmická - Čo žije na lúke/ doby - celá, polová - polová, celá, polová - polová? Odpoveď- napr. koník/doby celá - celá

Deti spievajú pieseň Letí babie leto od Alojza Čobeja za doprovodu flauty.

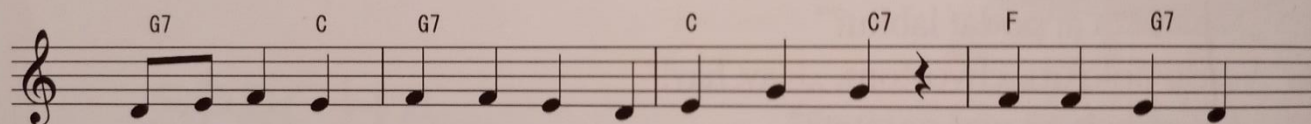
Záver:

Pozorovanie pavučín. Príbeh o Babom lete. Keď sa začnú krátiť dni a ráno postriebri kraj prvý mrázik, malý pavúček vylezie na vrchol kríka a začne si z vlákien pavučiny priasť striebornú vzducholod'. Len čo je dostatočne veľká, uchyťí ju vietor a na nej zavesený pavúček sa vydá na svoju jediná veľkú cestu ponad jesennú krajinu. No a deti, pricláňajúc si oči, hľadajú k oblohe a vravia: „Aha, letia babie letá“ Keď malý pavúček po svojom veľkom dobrodružnom lete šťastne pristane v zažltutej tráve, zahrabe sa do lístia, aby tam prespal dlhú zimu a vyčkal, kým ho zobudia teplé lúče jarného slnka.

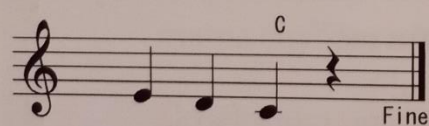
LETÍ BABIE LETO

Le- tí, le- tí ba- bie le- to, ve- se- lé i

smut- né je to. Tak sa aj ty po- zrieť poď na tú bie- lu

vzdu- cho- lod!

Kto v tej vzducholodi letí?
Pavúček vo svojej sieti.
Ohlási nám koniec leta
a odletí na kraj sveta.

39. Malý meteorológ

Obdobie: Leto

Veková kategória: 5-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

Výkonový štandard: Vytvorí jednoduchý výrobok a pomenuje jeho účel.

Organizácia výučby: Hromadná, individuálna

Prostredie realizácie: Školský dvor, časť meteorologická stanica, mestský park

Pomôcky a prostriedky: Rolka z toaletného papiera, krepový papier, farby s hubkou, špagát, nožnice, lepidlo

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Deti si po skupinkách ľahnú na karimatky a pozorujú oblaky. Zarecitujú básničku. Obláčiky veľké, malé, na oblohe visíte, raz ste tmavé, raz ste biele, na dážďik sa zmeníte. Porozprávajú aké tvary im pripomínajú. Pani učiteľka im porozpráva o oblakoch ako vznikajú, podľa niektorých sa dá predpovedať počasie, podľa kukátka s oblakmi predpovedajú počasie. Odpovedia na otázku: Prečo sa hýbu. S pani učiteľkou pozorujú školskú meteorologickú stanicu, smerovník, ktorý ukazuje rýchlosť a smer vetra.

Hlavná časť:

Deti si vyrábajú vlastný smerovník na určovanie smeru vetra. Najskôr si pomalujú v skupinkách rolku od toaletného papiera, potom nastrihajú prúžky z krepového papiera. Tie prilepia na jeden koniec z vnútornej strany. Pani učiteľka urobí na oboch koncoch otvory na šnúрку na zavesenie.

Záver:

Deti zavesia svoj smerovník na konár stromu a pozorujú rýchlosť a smer vetra. Deti behajú a tak pozorujú ako im vejú ich smerovníky.

Cirrus- ak sú riedke predpovedajú pekné počasie, ale ak sa zhusťujú nastane zmena počasia.

Cumulus- stabilné počasie, bez zrážok.

Cirrocumulus- môžeme sa tešiť na pekné počasie.

Nimbostratus- búrkový oblak.

Cumulonimbus- búrkový oblak.

40. Veveričkine zásoby

Obdobie: Jeseň

Veková kategória: 5-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: MaPI

Výkonový štandard: Pridá ku skupine a odoberie zo skupiny skupinu s daným počtom.

Organizácia výučby: Skupinová, hromadná

Prostredie realizácie: Školský dvor, časť ihličnaté stromy

Pomôcky a prostriedky: Kruhy - podľa počtu dvojíc, 2 hracie kocky väčších rozmerov, šišky.

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Deti si pri strome zarecitujú báseň o veveričke.

Tu jedlička, tam jedlička, poteší sa veverička. Tu šištička, tam šištička, pozbiera ich do košíčka.

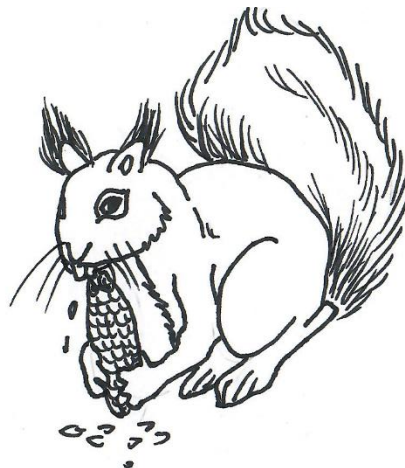
Tu košíček, tam košíček, schová ich pod hustý kríček. Keď košíček hladná nájde, v košíčku vždy šišku nájde. Potom deti dostanú za úlohu pozbierať všetky šišky na jednu kopy.

Hlavná činnosť:

Deti rozdelíme do dvojíc, okolo kopy šišiek poukladám plastové kruhy, každá dvojica má svoj kruh/ hniezdo. Začne prvá dvojica, hodia dvoma kockami, počet bodiek na hracích kockách musia spočítajú a následne si zoberú toľko šišiek z kopy. Postupne sa vystriedajú ostatné dvojice, spolu kontrolujeme správnosť riešenie. Menšie deti len porátajú počet bodiek pri hode jednou kockou. Na konci deti zistia, ktorá skupina veveričiek má najväčšiu zásobu šišiek na zimu.

Záver:

Deti si vytvoria zo šišiek panáka, alebo inú dráhu, v ktorej môžu skákať. Napríklad urobia desať šiškových kruhov a preskakujú znožmo z jedného do druhého kruhu.

41. Hore brehom dolu brehom

Obdobie: Zima

Veková kategória: 4-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: ZaP

Výkonový štandard: Ovláda správnu techniku chôdze a behu.

Organizácia výučby: Hromadná

Prostredie realizácie: Školský dvor, časť kopec

Pomôcky a prostriedky: Text piesne Hore brehom dolu brehom, motivačné rozprávanie- na zahriatie

Metodický postup aktivity:

Motivácia /rozohriatie:

Milé deti dnes sa s vami vyberiem na prechádzku lesom. Kráčame po úzkej cestičke (deti kráčajú rovno v rade za sebou), cestička sa zatáča (deti kráčajú kľukato v rade za sebou), cestička sa vyrovnala, ale objavili sa na nej prekážky ako skaly, konáre (deti kráčajú rovno v rade za sebou a napodobňujú prekračovanie prekážok), ideme po cestičke dole kopcom (deti bežia), zastaneme a ticho počúvame, či nezbadáme nejaké zvieratko, zbadali sme zajačika (deti skáču ako zajačik v rade za sebou) zopakujeme na druhú stranu a zbadáme medveďa (deti prenášajú váhu zo strany na stranu v rade za sebou). Možnosť akokoľvek meniť pozície, aby deti nevedeli čo nasleduje, takisto aj vymyslieť aj rôzne zvieratká.

Rozcvička:

S deťmi sa rozmiestnime okolo nášho vyvýšeného kopčeka na školskej záhrade. Zaspievame si pieseň Hore brehom dole brehom, pričom deti napodobňujú obsah piesne.

<https://www.youtube.com/watch?v=5pMx7Kuf488>. Pokračujeme rozcvičkou.

Pohybová hra:

Deti sa pochyťajú za ruky a vytvoria hada a spolu prechádzajú hore kopčekom, dole kopčekom. Vymyslíme rôzne variácie (dvojice, po samom, v rade za sebou, prejdeme kopček cúvaním dozadu).

42.Meter

Obdobie: Zima

Veková kategória: 4-6 ročné deti

Vzdelávacia oblasť: MaPI

Vzdelávací štandard: Odmeria vzdialenosť a určený rozmer predmetu odhadom a pomocou určenej aj zvolenej neštandardnej jednotky. Výsledok meranie vysloví počtom použitých jednotiek merania.

Organizácia výučby: Skupinová, individuálna

Prostredie realizácie : Školský dvor, park

Pomôcky a prostriedky: palice a šnúrka s dĺžkou 1m

Metodický postup aktivity:

Motivácia:

Každému dieťaťu vybraná dvojica detí priloží metrovú palicu a určí, či je od nej vyššie, alebo nižšie. Vytvoríme dve skupiny - vyššie a nižšie deti - porátame, ktorých je viac.

Hlavná časť:

Deti v skupinkách dostanú metrovú šnúrku. Podľa dĺžky šnúrky si hľadajú palice. Potrebujú 3ks. Po splnení úlohy všetci spolu vytvárajú z metrových palíc domček, bytovku.

Záver:

S deťmi si prezrieme naše stavby, všimneme si, že všetky steny sú rovnako dlhé vďaka nášmu metru. Obchádzame dvor a park, hľadáme prirovnávaním metrové veci, predmety.

Autorky: Mgr. Andrea Balážová, Jana Brtáňová

Fotodokumentácia

3. Kamenky a konáriky

5. Kreslím, kreslíš, kreslíme

6. Hľadaj v uliciach mesta

4. Planéty

7. Labyrint

9. Torta pre vtáčiky

14. Tanečnica

19. Farebná jeseň u starých rodičov

17. Slovensko

21. Slnečné hodiny

22. Ide ide vláčik, stonožka

24. Veselá abeceda

25. Ako odraz v zrkadle

27. Záhady tela

31. Fialka voňavá

36. Babôčka prhl'avová

32. Semienko

33. Vysoké Tatry

35. Bylinková záhrada

37. Majster slabika

34. Vtáci deň

39. Malý meteorológ

40. Veveričkine zásoby

41. Hore brehom, dole brehom

Keď semienku dáme teplo, vlahu a láskavú pozornosť vyrastie na krásny strom. Deti potrebujú vyrastať v korune stromu, ktorý ich ochráni od veľkého slnečného žiaru, poskytne im vlahu, oddych. Dávajme im priestor, aby mohli rásť, rozvíjať svoj najväčší talent v prirodzenom prostredí, kde veľký toleruje malého, vysoký nízkeho, silný slabého, kde prirodzený rešpekt neznamenaá báť sa, ale chrániť a milovať seba a druhých. Materské školy sú veselé záhrady, kde prirodzene cítime, že príroda je bohatstvom pre všetkých a my sme jej budúcnosťou.

Beata Grešová

